

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2008

Vyhlásené: 25. 9. 2008

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 7.2026

Obsah dokumentu je právne záväzný.

368

VYHLÁŠKA

Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

z 3. septembra 2008,

ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 102 ods. 1 písm. a) až l) a s) a t) a ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 93/2008 Z. z. (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIE

PRVÁ HLAVA

PREDMET ÚPRAVY

§ 1

Predmet úpravy

Táto vyhláška ustanovuje podrobnosti o

- a) prijímaní, umiestňovaní, premiestňovaní, podmiennečnom prepustení a prepustení odsúdených,
- b) vnútornej diferenciácii,
- c) zaobchádzaní s odsúdenými,
- d) zabezpečovaní práv odsúdených,
- e) zaraďovaní odsúdených do práce,
- f) účasti orgánov a organizácií na výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „výkon trestu“),
- g) disciplinárnych odmenách, disciplinárnych trestoch a rozsahu disciplinárnej právomoci,
- h) zabezpečení poriadku a bezpečnosti v miestach, kde sa vykonáva trest podľa § 4 ods. 1 zákona (ďalej len „ústav“),
- i) výkone trestu pri niektorých kategóriách odsúdených a o špecializovanom výkone trestu,
- j) podmienkach a výkone ochranného liečenia nariadeného súdom počas výkonu trestu,
- k) nakladaní s peňažnými prostriedkami odsúdeného,
- l) nosení preukazu odsúdeného,
- m) konaní vo veciach súvisiacich s výkonom trestu.

DRUHÁ HLAVA
PRIJÍMANIE, UMIESTŇOVANIE, PREMIESTŇOVANIE, PREDVEDENIE

Prijímanie

§ 2

(1) Odsúdený nastupuje do výkonu trestu v určenom ústave na výkon väzby

- a) priamo po predchádzajúcej väzbe,
- b) sám na základe nariadenia výkonu trestu súdom,
- c) dodaním do výkonu trestu príslušníkmi Policajného zboru, Vojenskej polície, Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) alebo ozbrojenými príslušníkmi finančnej správy.²⁾

(2) Prijímanie odsúdených sa vykonáva nepretržite. Nariadenie výkonu trestu musí obsahovať podpis sudcu a odtlačok úradnej pečiatky súdu, ktorý nariadenie výkonu trestu vydal. Ak je nariadenie výkonu trestu doručené elektronicky podľa osobitného predpisu,^{2a)} je overené autorizačnou doložkou. Ak je nariadenie výkonu trestu doručené telefaxom alebo prostredníctvom elektronickej mailovej pošty, overí sa spätne jeho pravosť a správnosť a toto overenie sa na ňom vyznačí.

(3) Odsúdeného, ktorý nastupuje do výkonu trestu podľa odseku 1 písm. b) alebo písm. c), prijme aj iný ústav, v ktorom sa vykonáva väzba ako ústav určený na nástup do výkonu trestu v nariadení výkonu trestu.

(4) O oboznámení s právami, zákazmi a povinnosťami, ktoré má odsúdený vo výkone trestu, dĺžke trestu odňatia slobody a možnosti podmienenečného prepustenia sa urobí záznam, ktorý odsúdený potvrdí svojím podpisom; ak odsúdený záznam odmietne podpísať, príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušník zboru“) o tom urobí poznámku v zázname.

§ 3

(1) Osobnú prehliadku odsúdeného po prijatí do výkonu trestu vykoná príslušník zboru rovnakého pohlavia. Ak bol odsúdený dodaný do výkonu trestu podľa § 2 ods. 1 písm. c), osobná prehliadka sa vykoná za prítomnosti príslušníka orgánu, ktorý odsúdeného dodal do výkonu trestu.

(2) O výsledku osobnej prehliadky sa vyhotoví písomný záznam, ktorý obsahuje

- a) zoznam odňatých vecí podľa § 7 ods. 4 zákona,
- b) údaj o prevzatí osobných dokladov,
- c) údaj o prevzatí peňažných prostriedkov v eurách alebo v cudzej mene a cenín podľa § 28 ods. 3 písm. a) a ods. 6 písm. a) a c) zákona,
- d) záznam o vyjadrení odsúdeného, či, kým a kedy bolo voči nemu použité fyzické násilie,
- e) záznam o zistení viditeľných stôp po fyzickom násilí alebo zranení na tele odsúdeného a
- f) časový údaj s uvedením dátumu, hodiny a minúty vykonania osobnej prehliadky a vykonania písomného záznamu.

²⁾ § 408 ods. 1 a 4 Trestného poriadku.

^{2a)} Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov.

(3) Záznam podľa odseku 2 podpíše príslušník zboru, ktorý osobnú prehliadku vykonal, odsúdený, ktorý sa osobnej prehliadke podrobil, a príslušník orgánu, ktorý odsúdeného do výkonu trestu dodal; ak odsúdený záznam odmietne podpísať, príslušník zboru o tom urobí poznámku v zázname. Ak odsúdeného do výkonu trestu dodal príslušník iného pohlavia ako dodaný odsúdený, tento príslušník podpíše písomný záznam potvrdzujúci len pravdivosť jeho obsahu podľa odseku 2 písm. a) až d) a f).

(4) Písomný záznam podľa odseku 2 sa vyhotovuje v dvoch výtlačkoch; jeden výtlačok sa vydá odsúdenému a jeden sa založí do osobného spisu odsúdeného.

§ 3a

(1) Ak je odsúdený prijatý do výkonu trestu v pracovný deň po 15.00 hodine, v deň pracovného voľna alebo deň pracovného pokoja, podrobí sa zdravotnej prehliadke, hygienickým a protiepidemickým opatreniam a zdravotným výkonom v najbližší pracovný deň. Ak príslušník zboru, ktorý osobnú prehliadku vykonal, pri prijatí odsúdeného do výkonu trestu zistí, že na tele odsúdeného sú viditeľné stopy po fyzickom násilí alebo zranení, zabezpečí bez zbytočného odkladu jeho prehliadku lekárom, ktorý tieto skutočnosti podrobne zaznamená v zdravotnej dokumentácii odsúdeného, vrátane opisu, lokalizácie a charakteru zistených zranení. Ústav o týchto skutočnostiach upovedomí prokurátora, ktorý vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave.

(2) Ak lekár pri zdravotnej prehliadke zistí, že odsúdená je tehotná, ústav o tom upovedomí súd, ktorý je oprávnený rozhodnúť o prerušení výkonu trestu, a prokurátora, ktorý vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave.

§ 4

(1) Strelnú zbraň alebo strelivo odňaté odsúdenému pri prijatí do výkonu trestu ústav odovzdá v mene odsúdeného do úschovy najbližšiemu policajnému útvaru, ktorý o tom vydá potvrdenie; pri dodaní odsúdeného podľa § 2 ods. 1 písm. c) ústav strelnú zbraň alebo strelivo od príslušníka Policajného zboru neprevezme. Potvrdenie o úschove ústav prevezme do úschovy podľa odseku 2.

(2) Odsúdený si môže ponechať veci uvedené v § 23 ods. 1 zákona; ostatné veci vrátane peňažných prostriedkov, cenností a dokladov ústav prevezme do úschovy.

(3) O odsúdenom sa založí osobný spis.

§ 5

(1) Ak je odsúdený podozrivý z infekčného alebo parazitárneho ochorenia, ústav ihneď zabezpečí primerané opatrenia až do vykonania lekárskej prehliadky.

(2) V súvislosti s hygienickými alebo protiepidemickými opatreniami môže lekár nariadiť odsúdenému, aby sa oholil a ostrihal.

§ 6

(1) Ústav odosiela hlásenie o nástupe odsúdeného do výkonu trestu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni, útvaru Policajného zboru príslušnému podľa miesta trvalého pobytu odsúdeného a u odsúdených poberajúcich dôchodok podľa § 29 ods. 1 zákona príslušnému orgánu sociálneho poistenia podľa § 29 ods. 3 zákona; nástup odsúdeného do výkonu trestu sa zaznamená do informačného systému zboru.

(2) Pri nástupe cudzincov³⁾ a osôb bez štátnej príslušnosti do výkonu trestu sa postupuje podľa osobitného predpisu.⁴⁾

§ 7

Umiestňovanie

(1) Určený príslušník zboru z generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „generálne riaditeľstvo“) oznámi dotknutým ústavom určenie ústavu, v ktorom bude odsúdený vykonávať trest. Riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru určí oddiel, kde bude odsúdený ubytovaný; pri umiestnení do oddielu sa môže určiť aj zaradenie odsúdeného do práce.

(2) Určenie ústavu, do ktorého sa odsúdený umiestni, sa oznámi odsúdenému, aby mohol informovať blízke osoby podľa § 2 písm. d) zákona. Ak je to potrebné na zaistenie bezpečnosti a poriadku alebo ochrany zdravia alebo života odsúdeného alebo inej osoby, určenie ústavu sa odsúdenému oznámi po dodaní do určeného ústavu. Ak odsúdený nemá peňažné prostriedky na informovanie blízkej osoby o mieste, v ktorom vykonáva trest, môže požiadať ústav o zabezpečenie vyrozumienia o svojom pobyte; v takom prípade blízku osobu odsúdeného vyrozumie ústav na vlastné náklady.

(3) Odsúdený sa po umiestnení do určeného ústavu ubytuje v nástupnom oddiele, v nástupnej cele alebo v nástupnej izbe (ďalej len „nástupný oddiel“) okrem prípadov uvedených v § 78 ods. 2 a 3 zákona.

(4) Umiestnenie odsúdeného a zmenu umiestnenia určuje riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru spravidla na návrh umiestňovacej komisie (ďalej len „komisia“), ktorej predsedom je vedúci oddelenia výkonu trestu. Členmi komisie sú pedagóg, psychológ, lekár alebo iný zdravotnícky pracovník, sociálny pracovník, príslušník zboru alebo zamestnanec zboru z organizačno-právneho oddelenia, úseku zamestnávania, výroby a odbytu, preventívno-bezpečnostnej služby, oddelenia ochrany alebo ďalší príslušníci zboru alebo zamestnanci zboru určení riaditeľom ústavu. Zdravotnú spôsobilosť na zaradenie do práce posudzuje lekár. Riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru môže v odôvodnených prípadoch určiť zmenu v zložení komisie. Určený príslušník zboru vykoná o rozhodnutí záznam v príslušnej dokumentácii.

(5) Na umiestnenie podľa § 8 ods. 5 písm. a) a b) zákona je možné využiť na nevyhnutný čas aj celý uzavretý oddiel alebo oddielu s bezpečnostným režimom; počas takého umiestnenia sa neuplatňujú obmedzenia podľa § 89 a 91.

(6) Komisia spravidla do siedmich kalendárnych dní od prijatia odsúdeného do určeného ústavu prerokuje jeho ďalšie umiestnenie v ústave a prípadné zaradenie do práce.

§ 8

Premiestňovanie

(1) Premiestnenie odsúdeného je jeho presun medzi jednotlivými ústavmi podľa § 10 zákona. Osobný spis odsúdeného, jeho osobné veci, peňažné prostriedky a ceniny prevzaté do úschovy, zdravotná dokumentácia a doplnková dokumentácia osobnej karty odsúdeného sa zasielajú eskortou do ústavu, do ktorého sa odsúdený premiestňuje.

³⁾ § 2 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ § 114 zákona č. 404/2011 Z. z.

(2) Ústav, do ktorého má byť odsúdený premiestnený, určí generálny riaditeľ alebo ním určený príslušník zboru okrem prípadu uvedeného v § 10 ods. 1 písm. a) zákona. Pri oznámení o určení umiestnenia odsúdenému sa postupuje podľa § 7 ods. 2.

(3) O písomnej žiadosti odsúdeného o premiestnenie do ústavu s rovnakým stupňom stráženia rozhoduje riaditeľ ústavu, do ktorého sa odsúdený žiada premiestniť.

(4) Ak žiadosť o premiestnenie bola zamietnutá, odsúdený môže opakovane požiadať o premiestnenie najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od rozhodnutia o zamietnutí žiadosti; rovnako sa postupuje, ak generálny riaditeľ alebo ním určený príslušník zboru zamietol návrh riaditeľa ústavu podľa odseku 3.

§ 8a **Predvedenie**

(1) Odsúdený sa predvádza v ústave pred osoby a orgány podľa § 10a ods. 1 a 2 zákona do miestnosti na to určenej. Do miestnosti možno priniesť a z miestnosti možno odniesť len dokumenty, iné nosiče informácií a ďalšie veci povolené riaditeľom ústavu, ktoré bezprostredne súvisia s konaním vo veci, v ktorej je odsúdený predvádzaný. Ostatné veci, ktoré so sebou priniesli osoby a orgány podľa § 10a ods. 1 a 2 zákona, sa odkladajú do uzamykateľných skriniek v priestoroch na to určených.

(2) Ak nie je z údajov evidovaných ústavom preukázaný účel predvedenia, musí osoba podľa § 10a ods. 1 alebo ods. 2 zákona tento účel preukázať pred predvedením plnomocenstvom na zastupovanie, rozhodnutím súdu alebo rozhodnutím iného oprávneného orgánu.

(3) Žiadosti o predvedenie a odovzdanie odsúdeného na vykonanie úkonov mimo ústavu sa nevyhovie, ak tomu bráni zlý zdravotný stav odsúdeného. O zamietnutí žiadosti rozhoduje na návrh lekára riaditeľ ústavu. Predvedenie odsúdeného zborom pred príslušníka Policajného zboru mimo ústav podľa § 10a ods. 4 zákona sa realizuje len výnimočne, v odôvodnených prípadoch a so súhlasom generálneho riaditeľa.

(4) Ak je odsúdený odovzdaný na viac ako 24 hodín a úkon trestného konania je vykonávaný mimo územia okresu, kde sa ústav nachádza, môže sa odsúdený umiestniť do ukončenia úkonu v ústave, ktorý je najbližšie k miestu, kde sa úkon vykonáva. Umiestnenie do cely policajného zaistenia^{4a)} je možné len vo výnimočných prípadoch a na nevyhnutne potrebný čas.

(5) V prípade predvedenia odsúdeného s uloženými obmedzeniami podľa § 10a ods. 2 zákona, advokát alebo notár preukáže písomné stanovisko príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, či si vyhradzuje alebo nevyhradzuje svoju prítomnosť pri úkone; uvedené sa vzťahuje aj na predvedenie podľa § 49 ods. 3.

^{4a)} § 42 ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

DRUHÁ ČASŤ
ZAOBCHÁDZANIE

PRVÁ HLAVA

VÝKON TRESTU V ÚSTAVOCH S MINIMÁLNYM STUPŇOM STRÁŽENIA, STREDNÝM STUPŇOM STRÁŽENIA A MAXIMÁLNYM STUPŇOM STRÁŽENIA

§ 9

Všeobecné ustanovenia

(1) Odsúdený vykonáva trest v štandardnom oddiele, špecializovanom oddiele alebo v otvorenom oddelení.

(2) Odsúdený mladistvý sa umiestňuje do diferenciačných skupín podľa § 72 zákona.

(3) Komunitným systémom sa rozumie organizovanie zaobchádzania na základe aktívnej účasti odsúdených, kolektívnych a skupinových foriem pôsobenia.

(4) Pedagóg oddielu organizuje a zabezpečuje zaobchádzanie v skupine, do ktorej je umiestnených spravidla 35 odsúdených; u mladistvých odsúdených oddiel tvorí spravidla 15 mladistvých odsúdených. Pedagóg špecializovaného oddielu podľa § 77 ods. 3 písm. b) až d) a h) zákona zabezpečuje zaobchádzanie v skupine, do ktorej je umiestnených spravidla 20 odsúdených.

Výkon trestu v ústave s minimálnym stupňom stráženia

§ 10

Odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia sa umiestni do uzavretého ústavu alebo do otvoreného oddelenia.

§ 12

(1) Vedúci otvoreného oddelenia predloží komisii návrh na určenie ďalšieho umiestnenia odsúdeného, ak

- a) odsúdený neplní určený program zaobchádzania alebo závažným spôsobom porušil ústavný poriadok,
- b) sa začne voči odsúdenému trestné konanie v inej veci alebo súd nariadil výkon ďalšieho trestu,
- c) je na to dôvod uvedený v § 8 ods. 5 písm. b) zákona,
- d) je u odsúdeného potrebné uplatniť ďalšie metódy a postupy zaobchádzania v špecializovanom oddiele,
- e) súd nariadil odsúdenému ochranné liečenie ústavným spôsobom.

(2) Návrh komisie schvaľuje riaditeľ ústavu. Odsúdený sa do schválenia návrhu ubytuje oddelene od ostatných odsúdených umiestnených v otvorenom oddelení. Počas oddeleného ubytovania sa odsúdený v izbe alebo cele uzamyká a neuplatňujú sa u neho zmiernenia podľa § 76 ods. 3 zákona. Ak v otvorenom oddelení nie sú vytvorené podmienky na oddelené ubytovanie, odsúdený sa do schválenia návrhu ubytuje v uzavretom ústave, pričom oddiel, do ktorého bude umiestnený, sa určí primerane podľa dôvodu uvedeného v odseku 1.

§ 12a**Zmena stupňa stráženia a určovanie spoločného spôsobu výkonu trestu**

(1) O zmene stupňa stráženia a určení spoločného spôsobu výkonu postupne uložených trestov podľa § 9 zákona rozhoduje riaditeľ ústavu na základe odporúčania osobitnej komisie ústavu, v ktorom je odsúdený umiestnený.

(2) Predsedom osobitnej komisie je vedúci oddelenia výkonu trestu.

(3) V čase neprítomnosti predsedu alebo členov osobitnej komisie ich zastupuje riaditeľom ústavu určený príslušník zboru alebo zamestnanec zboru.

(4) Členmi osobitnej komisie sú príslušník zboru alebo zamestnanec zboru z organizačno-právneho oddelenia, preventívno-bezpečnostnej služby, psychológ, sociálny pracovník a spravidla pedagóg, ktorý podal návrh alebo spracoval hodnotenie na odsúdeného k zmene stupňa stráženia alebo určovaniu spoločného spôsobu výkonu trestu. Členom osobitnej komisie môže byť aj iný príslušník zboru alebo zamestnanec zboru určený riaditeľom ústavu.

(5) Zo zasadnutia vyhotoví osobitná komisia písomný záznam, v ktorom každý člen osobitnej komisie uvedie svoje stanovisko a v prípade neodporúčania návrhu uvedie dôvody. Predseda osobitnej komisie predloží záznam riaditeľovi ústavu na rozhodnutie podľa § 9 ods. 6 zákona.

DRUHÁ HLAVA**PROGRAM ZAOBCHÁDZANIA****Program zaobchádzania****§ 23**

(1) Pedagóg oddielu, do ktorého je odsúdený umiestnený po pobyte v nástupnom oddiele, vypracuje program zaobchádzania a sprístupní odsúdenému určené ciele a úlohy. Na účely stanovenia programu zaobchádzania a hodnotenia jeho plnenia sú príslušník zboru a zamestnanec zboru oprávnení spracúvať poznatky o prejavoch správania a postojoch odsúdeného.

(2) Pedagóg vypracuje program zaobchádzania do troch mesiacov od umiestnenia odsúdeného do oddielu; pritom spolupracuje najmä so psychológom, špeciálnym pedagógom, pedagógom vzdelávania a sociálnym pracovníkom. Ak súčasťou programu zaobchádzania je návrh na zmenu diferenciačnej skupiny mladistvých, komisia navrhne riaditeľovi ústavu umiestniť odsúdeného do oddielu príslušnej diferenciačnej skupiny mladistvých.

(3) Pri vypracúvaní programu zaobchádzania sa prihliada na

- a) závery a odporúčania psychologického vyšetrenia,
- b) príčiny a motív spáchania trestného činu,
- c) poznatky získané počas výkonu väzby,
- d) dĺžku trestu,
- e) správanie odsúdeného,
- f) možnosti sociálnej rehabilitácie, zaradenia do práce, zapojenia do individuálnych a skupinových foriem zaobchádzania, záujmy, vzdelávanie, využívanie voľného času a ďalšie poznatky o odsúdenom,
- g) hodnotenie rizika násilného správania a rizika úteku.

(4) Program zaobchádzania obsahuje ciele a úlohy určené odsúdenému v oblasti vzdelávania, resocializačných a výchovno-vzdelávacích programov, terapeutických aktivít, práce, vzťahov s vonkajším prostredím a zmysluplného trávenia voľného času. Ak pre naplnenie účelu zaobchádzania pedagóg neidentifikuje v prípade odsúdeného v niektorej z oblastí uvedenej v prvej vete potrebu stanovenia cieľa, odsúdenému sa v tejto oblasti programu zaobchádzania neurčujú ciele a úlohy.

(5) Umiestnenie do diferenciačnej skupiny mladistvých alebo špecializovaného oddielu nemá vplyv na ciele a úlohy určené odsúdenému v oblasti vzdelávania, resocializačných a výchovno-vzdelávacích programov, terapeutických aktivít, práce, vzťahov s vonkajším prostredím a zmysluplného trávenia voľného času.

§ 24

(1) Resocializačný a výchovno-vzdelávací program predstavuje štandardizovanú individuálnu alebo skupinovú intervenčnú aktivitu v oblasti sociálnej komunikácie, sebapoznania, prípravy na trh práce, finančnej gramotnosti, zvyšovania právneho vedomia v oblasti ľudských práv, prevencie závislostí, prevencie domáceho násillia, budovania rodinných vzťahov a v ďalších oblastiach ovplyvňujúcich kriminogénne rizikové faktory recidívy trestnej činnosti. Odsúdený sa zaradí do konkrétneho typu resocializačného a výchovno-vzdelávacieho programu v súlade s rámcovým vymedzením cieľovej skupiny odsúdených, kontraindikáciami účasti a minimálnou dĺžkou trvania programu.

(2) Resocializačný a výchovno-vzdelávací program môže realizovať

- a) ústav alebo
- b) iný subjekt s platnou akreditáciou.

(3) Podmienky a spôsob akreditácie a štandardizácie určuje minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

(4) Terapeutická aktivita predstavuje psychoterapeutickú metódu alebo terapeutickú techniku realizovanú odborníkom s príslušnou odbornou kvalifikáciou.

§ 25

Odsúdenému so zvyškom trestu kratším ako 12 mesiacov sa určia krátkodobé ciele zaobchádzania; dôraz pri zaobchádzaní sa kladie na nácvik sociálnych zručností, na pracovné uplatnenie a udržanie kontaktu s blízkymi osobami.

§ 26

Plnenie programu zaobchádzania

(1) Plnenie programu zaobchádzania hodnotí pedagóg najmenej raz za 12 mesiacov.

(2) Pedagóg môže pri hodnotení programu zaobchádzania do nasledujúceho obdobia aktualizovať existujúce ciele a úlohy alebo stanoviť nové ciele a úlohy. Pritom vychádza z doterajšieho plnenia, poznatkov z priebežnej pedagogickej, sociálnej a psychologickej diagnostiky odsúdeného a z aktuálnej ponuky vzdelávacích, resocializačných a výchovno-vzdelávacích programov a terapeutických aktivít.

(3) Stanovené ciele a z nich vyplývajúce úlohy môže pedagóg zmeniť aj počas hodnoteného obdobia, osobitne v prípade potreby pri zmene stupňa strázenia, zmene diferenciačnej skupiny mladistvých, trvalom premiestnení odsúdeného do iného ústavu, krízových stavoch odsúdeného

alebo výrazných zmenách správania; vždy ich však prehodnotí pred umiestnením do špecializovaného oddielu a pred skončením umiestnenia v špecializovanom oddiele podľa § 77 ods. 3 písm. b) až d) a h) zákona. Prehodnotenie pred skončením umiestnenia v špecializovanom oddiele podľa § 77 ods. 3 písm. h) zákona sa vykoná iba v prípade, ak nedôjde k prepusteniu odsúdeného na slobodu.

(4) Komplexné hodnotenie plnenia programu zaobchádzania sa vypracuje vždy pred vypracovaním hodnotenia na účely rozhodovania o

- a) podmiennečnom prepustení,
- b) zmene spôsobu výkonu trestu,
- c) umiestnení do detenčného ústavu,
- d) udelení milosti,
- e) upustení od výkonu zvyšku trestu,
- f) ochrannom dohľade a
- g) premene zvyšku trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia.

(5) Pred prepustením odsúdeného z výkonu trestu pedagóg vyhodnotí priebeh plnenia programu zaobchádzania; ak je zabezpečená postpenitenciárna starostlivosť, odporučí realizovanie resocializačných aktivít a terapeutických aktivít.

§ 27

Poskytovanie sociálneho poradenstva

(1) Cieľom sociálneho poradenstva pri zaobchádzaní s odsúdeným je zmiernenie sociálnych problémov alebo odstránenie možných príčin ich vzniku a príprava odsúdeného na prepustenie z výkonu trestu. Sociálne poradenstvo vykonáva sociálny pracovník, pričom využíva možnosti spolupráce s orgánmi a organizáciami, ktoré sa môžu podieľať na riešení sociálnych problémov odsúdeného.

(2) Pri riešení sociálneho problému poskytuje sociálny pracovník odsúdenému pomoc spravidla formou poradenskej činnosti, vrátane využívania iných metód a postupov sociálnej práce, najmä nácviku sociálnych zručností zameraných na podporu prosociálneho správania, zmenu postojov a konania odsúdeného.

§ 27a

Poskytovanie psychologických služieb

(1) Cieľom psychologických služieb je podpora resocializácie a zníženie rizika recidívy u odsúdených, najmä prostredníctvom včasnej identifikácie kriminogénnych faktorov a potrieb u odsúdených, určenia prognózy rizikového správania odsúdených, znižovania nepriaznivých vplyvov väzenského prostredia a cieľavedomého pôsobenia na správanie a osobnosť odsúdených s cieľom ich úspešnej integrácie do spoločnosti.

(2) Pri napĺňaní cieľov podľa odseku 1 sa používajú najmä metódy psychodiagnostiky, psychodiagnostického rozhovoru, psychologického poradenstva, psychoterapie, psychologickej a krízovej intervencie, posttraumatickej intervencie a psychologickej osvetu.

§ 28

Poradný zbor

(1) Poradný zbor zriadený podľa § 17 zákona je poradný orgán riaditeľa ústavu, ktorý prerokúva otázky súvisiace s výkonom trestu a odporúča uplatňovanie nových poznatkov, foriem a metód

zaobchádzania s odsúdenými, o čom sa vyhotoví záznam.

(2) Poradný zbor sa zaoberá koncepčnými, metodickými a aktuálnymi otázkami väzenskej teórie a praxe; poznatky a odporúčania predkladá riaditeľovi ústavu a generálnemu riaditeľovi na jeho žiadosť.

TRETIA HLAVA ZABEZPEČENIE PRÁV

§ 29 Ubytovanie

(1) Odsúdeným sa povolí primeraná estetická úprava ubytovacích priestorov. O spôsobe úpravy cely alebo izby, lôžka a priestorov na uloženie osobných vecí odsúdeného rozhoduje riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru. Na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu možno ubytovacie priestory otvoreného oddelenia a výstupného oddielu doplniť ďalším zariadením a vybavením.

(2) Ubytovacia plocha cely alebo izby sa určí z celkovej plochy cely alebo izby po odpočítaní plochy, ktorú zaberá

- a) hygienická bunka umiestnená v cele alebo izbe,
- b) stavebne oddelené WC umiestnené v cele alebo izbe,
- c) plocha, nad ktorou je svetlá výška cely alebo izby menšia ako 1 300 mm,
- d) plocha zabratá zabudovaným nábytkom,
- e) plocha okenných a dverných ústupkov.

(3) Do ubytovacej plochy cely alebo izby sa započítava plocha arkierov a výklenkov, ak sú súčasne najmenej 1 200 mm široké, 300 mm hlboké a 2 000 mm vysoké od podlahy.

(4) Generálny riaditeľ určí celkovú ubytovaciu kapacitu ústavu.

(5) O dočasnom znížení ubytovacej plochy podľa § 18 ods. 1 zákona môže rozhodnúť riaditeľ ústavu. Rozhodnutie riaditeľa ústavu o dočasnom znížení ubytovacej plochy platí najviac šesť mesiacov; v prípade trvania dôvodov môže o dočasnom znížení ubytovacej plochy rozhodnúť generálny riaditeľ, o čom informuje ministra, Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky a Kanceláriu verejného ochrancu práv.

§ 30 Stravovanie

(1) Strava sa pripravuje podľa schválených jedálnych lístkov, receptúr jedál v spoločnom stravovaní, peňažných limitov na prípravu stravy a počtov stravníkov v rozsahu priznaných stravných dávok spravidla vo väzenskej kuchyni a podáva sa podľa časového rozvrhu dňa v jedálňach, celách alebo izbách. Ak z prevádzkových dôvodov alebo dôvodu zaradenia odsúdeného do práce nemožno dodržať časový odstup medzi vydávaním hlavných jedál podľa § 19 zákona, ústav zabezpečuje výdaj desiatej alebo olovrantu.

(2) Stravnou dávkou sa rozumie určené množstvo stravy, ktoré sa odsúdenému poskytuje na základe odporúčaných výživových dávok podľa veku, zdravotného stavu, zaradenia do práce a osobitostí vyplývajúcich z požiadaviek kultúrnych a náboženských tradícií.

(3) Zloženie a nutričnú hodnotu stravy pri základných diétach, špeciálnych diétach, štandardizovaných diétnych postupoch a neštandardných požiadavkách na poskytnutie stravy podľa kultúrnych a náboženských tradícií určí spravidla nutričný terapeut. Peňažné limity na

prípravu stravy vyjadrujú priemernú hodnotu potravín obsiahnutých v stravných dávkach, zodpovedajú priemernej úrovni cien potravín a sú podkladom na výpočet peňažnej náležitosti stravovania vo väzenskej kuchyni.

(4) O priznaní, druhu, zmene a zrušení liečebnej výživy rozhoduje lekár.

(5) Odsúdený umiestnený v otvorenom oddelení si môže z nakúpených surovín alebo zo surovín doručených v balíku podľa § 50 ods. 3 písm. d) zákona pripraviť tepelnou úpravou jednoduché jedlo; ak to podmienky v ústave umožňujú, riaditeľ môže povoliť prípravu jedla takým spôsobom aj ostatným odsúdeným.

(6) Kontrolu nad hygienickou a zdravotnou bezpečnosťou potravín a pokrmov, ich kvalitou a hygienickými podmienkami ich skladovania, prípravy a výdaja, okrem prípravy podľa odseku 5, vykonáva zdravotnícky pracovník zboru.

(7) Odsúdenému, ktorému v izbe, cele alebo kuchynke nie je umožnená vlastná príprava kávy alebo čaju, sa najmenej trikrát denne poskytuje horúca voda na prípravu nápojov.

§ 31 **Odievanie**

(1) Odsúdenému sa v súlade s § 20 ods. 1 zákona poskytuje ústavný odev, spodná bielizeň, obuv a iné súčasti výstroja podľa určených vzorov a noriem. Ústavná spodná bielizeň sa vymieňa raz za týždeň, ústavná posteľná bielizeň raz za dva týždne, ústavný odev, obuv a ostatné súčasti výstroja sa obmieňajú podľa potreby.

(2) Pracovný odev odsúdeného je označený viditeľným spôsobom; to neplatí pre odsúdeného v otvorenom oddelení.

(3) Ak odsúdený podľa § 20 ods. 3 zákona používa vlastný odev, spodnú bielizeň a obuv, musí si zabezpečiť pravidelnú údržbu odevu, a to najmä jeho čistením alebo praním v rozsahu a spôsobom určeným v ústavnom poriadku. V odôvodnených prípadoch môže na základe súhlasu riaditeľa ústavu alebo ním určeného príslušníka zboru nahradiť údržbu obmenou spodnej bielizne raz za týždeň a obmenu odevu a obuvi podľa potreby, najčastejšie však raz za dva týždne na vlastné náklady. Kontrolu prinesených súčastí odevu určených na obmenu vykonáva príslušník zboru v prítomnosti osoby, ktorá ich priniesla, o čom urobí záznam. Jednotlivé časti vlastného odevu nesmú sťažovať identifikáciu odsúdeného, nesmú byť označené názvami ozbrojených zborov, nesmú byť výstredné alebo v rozpore s § 40 písm. i) zákona.

(4) Odsúdený používa vlastnú spodnú bielizeň a ponožky v množstve určenom v ústavnom poriadku. Vlastnú spodnú bielizeň a ponožky si odsúdený udržiava praním alebo údržbou v rozsahu a spôsobom určeným v ústavnom poriadku.

(5) Ak odsúdený o to požiada, ústav môže zabezpečiť vypranie vlastného odevu a spodnej bielizne na náklady odsúdeného.

(6) Podmienky používania vlastného odevu, spodnej bielizne a obuvi určí riaditeľ ústavu.

§ 32 **Nosenie preukazu odsúdeného**

Podrobnosti nosenia preukazu odsúdeného s ohľadom na osobitosti a špecifiká ústavu sú upravené v ústavnom poriadku.

§ 33**Spánok a osobné voľno**

(1) Počas nočného pokoja sa odsúdený zdržiava na svojom lôžku a nevykonáva žiadne činnosti, ktoré by mohli rušiť ostatných odsúdených, najmä nezapína osvetlenie cely alebo izby, nehrá kartové ani iné hry, nepoužíva hlasito rádioprijímač a nesleduje televízne vysielanie. Riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru môže odsúdenému povoliť sledovať televízne vysielanie aj počas nočného pokoja.

(2) Počas osobného voľna vymedzeného v časovom rozvrhu dňa v trvaní najmenej jednej hodiny môže odsúdený vykonávať činnosti, ktoré nie sú v rozpore so zákonom, touto vyhláškou, ústavným poriadkom a účelom výkonu trestu. Odsúdený môže využívať väzenskú knižnicu (ďalej len „knižnica“), priestory určené na kultúrne, športové a záujmové činnosti, venovať sa sebazvdelávaniu, uspokojovaniu duchovných potrieb alebo odpočívať.

§ 34**Osobná hygiena**

(1) Ústav vytvára podmienky na udržiavanie osobnej hygieny odsúdených, najmä aby sa mohli denne umývať a pravidelne holiť.

(2) Pri sprchovaní podľa § 22 ods. 3, § 70 ods. 2 a § 74 ods. 2 zákona, ústav zabezpečí dostupnosť teplej vody. Ak z prevádzkových alebo iných dôvodov nemožno odsúdenému dočasne zabezpečiť sprchovanie, ústav zabezpečí, aby sa mohol umývať teplou vodou; ustanovenie § 22 ods. 3 zákona tým nie je dotknuté. Dohľad pri sprchovaní vykonáva príslušník zboru rovnakého pohlavia.

(3) Odsúdený je podľa potreby bezplatne strihaný, vlasy, bradu a fúzy si odsúdený musí udržiavať čisté.

(4) Ak odsúdený nemá pri nástupe do výkonu trestu potreby osobnej hygieny, vydajú sa mu ihneď po nástupe. Ústav vydá odsúdenému základné potreby osobnej hygieny podľa potreby a určených noriem a ďalšie potreby osobnej hygieny v súlade s § 22 ods. 2 zákona podľa potreby a určených noriem na základe písomnej žiadosti odsúdeného. Náklady ústavu na poskytnutie ďalších potrieb osobnej hygieny sa zaevidujú na osobné konto odsúdeného debetom.

§ 35**Veci osobnej potreby**

(1) Odsúdený kedykoľvek umožní príslušníkovi zboru nahliadnuť do svojich vecí osobnej potreby. Náhradné kľúče od uzamykateľnej skrinky sú uložené v kancelárii pedagóga príslušného oddielu tak, aby bolo vylúčené ich zneužitie.

(2) Podmienky a spôsob používania elektrických spotrebičov určuje riaditeľ ústavu.

§ 36**Návštevy**

(1) Návšteva sa vykoná na základe predchádzajúceho schválenia riaditeľom ústavu alebo určeným príslušníkom zboru za podmienok ustanovených v zákone. Schválené osoby sa následne uvádzajú v pozvánke k návšteve. Nahradiť alebo doplniť osobu na návšteve je možné iba v prípade blízkych osôb odsúdeného, ak bol tento vzťah vopred preukázaný, alebo v prípade sprevádzajúcej osoby maloletého dieťaťa alebo ťažko zdravotne postihnutej osoby. Pri určovaní termínu a času realizácie návštevy odsúdeného, ktorého dieťa je žiakom základnej školy alebo strednej školy,

prihliada riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru na čas vyučovania dieťaťa.

(2) Pred začiatkom a po skončení fyzickej návštevy sa vykoná osobná prehliadka odsúdeného, s výnimkou odsúdeného umiestneného v otvorenom oddelení, osobou rovnakého pohlavia.

(3) Za priebeh návštevy zodpovedá a jej organizáciu riadi určený príslušník zboru. Pred návštevou v súlade s § 24 zákona poučí odsúdeného a návštevníka o zásadách správania pri návšteve uvedených v prílohe č. 1 a odpovedá na ich prípadné otázky; návštevu preruší alebo predčasne ukončí, ak nastanú dôvody podľa § 24 ods. 7 zákona.

(4) Návšteva povereného zástupcu štátneho orgánu, orgánu územnej samosprávy, právnickej osoby, fyzickej osoby, záujmového združenia občanov, cirkvi, náboženskej spoločnosti, nadácie a charitatívnej organizácie vykonaná v súvislosti s plnením programu zaobchádzania sa nepovažuje za návštevu podľa § 24 ods. 1 zákona.

(5) Pre návštevníka je pred fyzickou návštevou k dispozícii čakáreň a kútik pre deti. V čakárni je k dispozícii zákon, táto vyhláška a ústavný poriadok. Zodpovednosť za dieťa počas celej návštevy znáša osoba sprevádzajúca dieťa.

(6) Osoba mladšia ako 15 rokov sa môže zúčastniť na fyzickej návšteve len v sprievode plnoletej osoby.

(7) Vykonanie návštevy, jej prerušenie alebo predčasné ukončenie sa eviduje.

(8) Pri rozhodovaní o návšteve bez priameho kontaktu sa prihliada na existenciu objektívnych bezpečnostných dôvodov, rizika násilného správania alebo rizika úteku odsúdeného.

(9) Podmienky zabezpečenia videonávštevy určí riaditeľ ústavu.

§ 37

Korešpondencia

(1) Pre odsúdených sa umiestňujú na prístupných miestach uzamykateľné schránky určené na odosielanie korešpondencie. Schránky sa vyberajú a korešpondencia sa odosiela v pracovných dňoch. Odsúdený odovzdáva korešpondenciu na odoslanie v nezalepenej obálke; to neplatí, ak ide o korešpondenciu podľa § 25 ods. 3 zákona. Korešpondencia musí byť označená úplnou adresou odosielateľa, s výnimkou korešpondencie podľa § 36 ods. 1 zákona, a adresou adresáta a musí byť na nej nalepená platná poštová známka⁹⁾ príslušnej nominálnej hodnoty okrem prípadu uvedeného v § 25 ods. 7 zákona; inak sa taká korešpondencia neodošle a vráti sa odsúdenému.

(2) Doručená korešpondencia sa po nahliadnutí riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru bez zbytočného odkladu, najneskôr do troch pracovných dní odo dňa doručenia, odovzdá odsúdenému, okrem korešpondencie,

- a) ktorá obsahuje nedovolenú informáciu alebo vec,
- b) v inom ako štátnom jazyku alebo
- c) ktorej obsah zakladá podozrenie zo spáchania trestného činu, priestupku alebo správneho deliktu.

(3) Ak je potrebné zistiť obsah korešpondencie napísanej v inom ako štátnom jazyku, zabezpečí sa jej preklad. Na účely vyhotovenia prekladu korešpondenciu nemožno zadržať dlhšie ako na tri pracovné dni; ak vyhotovenie prekladu trvá dlhšie, zabezpečí sa fotokópia písomnej správy

⁹⁾ § 31 ods. 2 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

a originál sa bez zbytočného odkladu odovzdá odsúdenému alebo zašle adresátovi.

(4) Korešpondencia odosielaná a doručená ako doporučená zásielka alebo poistená zásielka sa eviduje v evidenčnej karte korešpondencie odsúdeného. V evidenčnej karte korešpondencie odsúdeného sa eviduje aj korešpondencia uvedená v § 25 ods. 3 zákona a korešpondencia medzi odsúdeným a osobami a orgánmi uvedenými v § 96 a 97 zákona.

(5) Odsúdený si môže ponechať pri sebe doručenú korešpondenciu v množstve zodpovedajúcom možnostiam jej uloženia v skrinke. Ak množstvo korešpondencie, ktorú má odsúdený pri sebe, prevyšuje možnosti jej uloženia v skrinke, odsúdený korešpondenciu odovzdá pri návšteve, odošle na vlastné náklady, zničí ju, alebo ak o to požiada, ústav zabezpečí uloženie korešpondencie do úschovy. Ústav korešpondenciu pred odovzdaním alebo odoslaním skontroluje.

(6) Poštové známky doručené v korešpondencii sa považujú za veci osobnej potreby.

(7) Odosielanie korešpondencie na náklady ústavu podľa § 25 ods. 7 zákona sa zabezpečuje ako list 2. triedy.

(8) Obmedzenie počtu kusov korešpondencie odsúdeného odoslanej na náklady ústavu podľa § 25 ods. 7 zákona sa nevzťahuje na korešpondenciu odosielanú odsúdeným v trestnom konaní alebo inom konaní, v ktorom je odsúdený účastníkom konania a hrozí zmeškanie lehoty, čo odsúdený preukáže.

(9) Korešpondenciu podľa § 25 ods. 3 zákona a korešpondenciu, ktorú odsúdený označil na obálke ako opravný prostriedok, ktorý podáva podľa procesných predpisov, označí príslušník zboru odtlačkom prezentačnej pečiatky ústavu s dátumom odovzdania korešpondencie odsúdeným na odoslanie.

§ 38

Prijímanie balíkov

(1) Povolenie na prijatie balíka podľa § 20 ods. 4, § 26, § 33 ods. 2 a § 50 ods. 3 písm. d) zákona (ďalej len „balík“) zasiela odsúdený fyzickej osobe alebo právnickej osobe, od ktorej ho žiada zaslať na riadne vyplnenom predpísanom tlačive, označenom odtlačkom pečiatky ústavu a podpisom oprávneného príslušníka, ktorý tlačivo vyplnil.

(2) Povolenie na prijatie balíka je platné tri mesiace odo dňa jeho vydania; u mladistvého jeden mesiac odo dňa jeho vydania. Na predpísanom tlačive sa vyznačuje dátum posledného dňa platnosti povolenia na prijatie balíka. Pre časovú platnosť povolenia na prijatie balíka je rozhodujúci dátum jeho podania odosielateľom na poštovú prepravu.

(3) Ústav neprevezme od poštového podniku^{6a)} balík, ak

- a) je doručený bez platného povolenia na prijatie balíka nalepeného na obale,
- b) platnosť povolenia na prijatie balíka uplynula pred dátumom jeho podania odosielateľom na poštovú prepravu,
- c) má poškodený obal,
- d) presahuje maximálnu povolenú hmotnosť podľa § 26 ods. 1 a § 50 ods. 3 písm. d) zákona alebo
- e) odsúdený nemá na svojom konte dostatok peňažných prostriedkov na úhradu vyčíslených colných poplatkov a daní.

^{6a)} § 7 a § 32 ods. 2 zákona č. 324/2011 Z. z.

(4) Dôvod odmietnutia prevzatia balíka podľa odseku 3 ústav uvedie na dodacom doklade poštového podniku.

(5) V záujme zaistenia bezpečnosti a predchádzania prieniku nedovolených vecí^{6b)} do ústavu sa vykoná kontrola balíka na prítomnosť nedovolených vecí^{6b)} a výbušných systémov a zaistí sa časť obsahu balíka, ktorá nie je v súlade so zákonom.

(6) Obsah balíka vydá určený príslušník zboru odsúdenému, ktorému je balík adresovaný. Prijatie balíka a jeho obsah sa eviduje. Odsúdený potvrdí prevzatie balíka vrátane neporušenosti obalu svojim podpisom v príslušnej evidenčnej knihe. Osobitne sa evidujú nevydané veci.

§ 39

Telefonovanie

(1) Podmienky používania telefónneho a videotelefónneho zariadenia určí riaditeľ ústavu.

(2) Ústav nesprostredkúva hovory adresované odsúdenému do ústavu. Riaditelia ústavov po vzájomnej dohode môžu povoliť telefonovanie medzi odsúdenými navzájom a medzi obvinenými a odsúdenými, ak ide o blízke osoby a ak to technické podmienky ústavu umožňujú. Náklady telefonovania znáša volajúci obvinený alebo odsúdený.

(3) Kredit na telefonovanie si môže odsúdený zabezpečiť spôsobom určeným poskytovateľom telefonických služieb. Pri prepustení odsúdeného na slobodu poskytovateľ telefonických služieb odsúdenému nevyčerpaný kredit na telefonovanie vráti.

(4) Zmena v zaevidovaných telefónnych číslach sa realizuje jedenkrát za kalendárny mesiac. V odôvodnených prípadoch možno zmenu realizovať aj častejšie.

(5) Odsúdený s uloženými obmedzeniami podľa osobitného predpisu⁷⁾ predkladá žiadosť o telefonovanie orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu prostredníctvom príslušníka zboru na predpísanom tlačive; žiadosť sa zasiela orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu na náklady ústavu.

§ 40

Nakladanie s peňažnými prostriedkami a iné finančné operácie

(1) Ak táto vyhláška neustanovuje inak, odsúdený môže čerpať peňažné prostriedky v poradií podľa

- a) § 28 ods. 4 zákona,
- b) § 28 ods. 2 a ods. 3 písm. a) až d) zákona,
- c) § 28 ods. 6 zákona po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo v pobočke zahraničnej banky.

(2) Ústav vydá na základe preukázateľnej žiadosti odsúdeného ceniny, cenné papiere a doklady preukazujúce existenciu účtu vedeného v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ktoré boli prevzaté a zaevidované odsúdenému ústavom, blízkej osobe alebo jeho advokátovi.

(3) Suma uhradeného výživného a pohľadávok tvorí kredit. Kredit sa zvyšuje úhradou výživného alebo pohľadávky z konta odsúdeného, zrážkou z čistej pracovnej odmeny odsúdeného na úhradu výživného alebo pohľadávky a úhradou zrealizovanou inou osobou na príjmový účet ústavu,

^{6b)} § 15 ods. 7 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení zákona č. 372/2013 Z. z.

⁷⁾ § 84 Trestného poriadku.

poukázanou na úhradu pohľadávky spojenej s výkonom väzby alebo výkonom trestu, ktorá je v správe ústavu.

(4) Výšku kreditu neznižujú

- a) dobrovoľná úhrada výživného alebo pohľadávky,
- b) úhrada liekov, zdravotníckych pomôcok, dietetických potravín a zdravotníckej starostlivosti,
- c) úhrada súdnych poplatkov, správnych poplatkov a odmeny obhajcu a notára,
- d) úhrada poplatkov súvisiacich s poskytnutím informácií odsúdenému,
- e) nákup kreditu na telefonovanie,
- f) ústavom poskytnuté prostriedky na nákup základných a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu podľa § 28 ods. 10 zákona.

(5) Výšku kreditu znižuje čerpanie peňažných prostriedkov z osobného konta odsúdeného okrem úhrad podľa odseku 4. Výšku kreditu znižuje aj vrátená platba z úhrad pohľadávky alebo výživného.

(6) Kredit sa prenáša do ďalšieho obdobia.

(7) Odsúdený môže na základe preukázateľnej žiadosti raz mesačne poukázať peňažné prostriedky blízkej osobe alebo na úhradu nákladov, ktorých neuhradenie by odsúdenému spôsobilo ujmu. Výdavky spojené s poukázaním peňažných prostriedkov znáša odsúdený.

(8) Vyživovacia povinnosť a pohľadávka voči odsúdenému sa evidujú na základe právoplatného rozhodnutia súdu, príkazu na začatie exekúcie, exekučného príkazu, nariadenia výkonu rozhodnutia, rozhodnutia týkajúceho sa výkonu väzby alebo výkonu trestu a dohody na dobrovoľné plnenie podľa § 97k zákona.

(9) Ak odsúdený nemá súdom upravené vyživovacie povinnosti, môže zo svojho konta raz mesačne zaslať peňažné prostriedky v sume do 30 % zo životného minima⁹⁾ vyživovaným osobám. Odoslanie peňažných prostriedkov zvyšuje kredit.

(10) Odsúdený môže čerpať peňažné prostriedky zo svojho konta podľa § 28 ods. 3 písm. e) zákona na

- a) úhradu pohľadávky,
- b) doplnenie predpokladanej sumy cestovného do miesta trvalého pobytu odsúdeného na území Slovenskej republiky a stravného na jeden deň,
- c) nákup základných potrieb osobnej hygieny,
- d) nákup ďalších potrieb osobnej hygieny,
- e) výdavky spojené s udelením mimoriadneho voľna na opustenie ústavu alebo opustenia ústavu,
- f) nákup primeraného odevu a obuvi pred prepustením z výkonu trestu,
- g) nákup základných potrieb na korešpondenciu,
- h) nákup liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín, ktoré nemožno poskytnúť na základe zdravotného poistenia bezplatne, a na úhradu nevyhnutných nákladov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,
- i) nákup pomôcok určených na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného

⁹⁾ § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

postihnutia a na úhradu nevyhnutných nákladov na ich úpravu alebo opravu.

(11) Pri prepustení z výkonu trestu sa odsúdenému vyplati zostatok peňažných prostriedkov na jeho konte. Ak ústav pri prepustení odsúdeného nemá k dispozícii dostatok peňažných prostriedkov, vyplati sa odsúdenému najmenej suma podľa osobitného predpisu;¹⁰⁾ zostávajúce peňažné prostriedky sa odsúdenému zašlú bez zbytočného odkladu na ním uvedenú adresu v Slovenskej republike alebo účet vedený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky. Ústav peňažné prostriedky evidované na konte odsúdeného nezasiela poukazom poštového platobného styku na adresu do zahraničia. Náklady spojené s prvým odoslaním zostatku peňažných prostriedkov na konte znáša ústav. Ak odsúdený uvedie účet v banke mimo územia Slovenskej republiky alebo inej krajiny z jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA), ústav odošle peňažné prostriedky na tento účet, ak suma peňažných prostriedkov prevyšuje náklady spojené s bezhotovostným prevodom, pričom poplatky prijímateľa znáša prepustený odsúdený, inak sa zaevidujú na účte osobitných prostriedkov ústavu. Náklady spojené s opakovaným odoslaním zostatku peňažných prostriedkov na konte znáša prepustený odsúdený.

(12) Ak ústav v čase prepustenia na slobodu eviduje voči odsúdenému neuhradenú pohľadávku spojenú s výkonom väzby a výkonom trestu, odsúdenému ústav stiahne na úhradu takejto pohľadávky alebo jej časti zo sumy peňažných prostriedkov vyššej, ako je suma podľa § 28 ods. 7 zákona. Rovnaký postup sa uplatní u odsúdeného pri prerušení výkonu trestu alebo pri umiestnení odsúdeného do detenčného ústavu.

(13) Ak je odsúdený dočasne odovzdaný do cudziny, vyplatia sa mu jeho peňažné prostriedky a ceniny.

§ 41

Nákup potravín a vecí osobnej potreby

(1) Ak sa kontrolou údajov na preukaze odsúdeného pri nákupe potravín a vecí osobnej potreby zistí, že preukaz odsúdeného použil iný odsúdený ako ten, ktorému bol vydaný, nakúpený tovar sa nevydá.

(2) V predajni zriadenej v ústave (ďalej len „ústavná predajňa“) vykonáva kontrolu predajných cien tovarov príslušník zboru určený riaditeľom ústavu podľa potreby, najmenej raz za pol roka. Primeranosť cien tovarov v ústavnej predajni môžu kontrolovať zástupcovia orgánov uvedených v § 96 a 97 zákona.

(3) Kritériá a podmienky prevádzky ústavnej predajne podľa osobitného predpisu^{10a)} sú uvedené v prílohe č. 2.

§ 42

Zdravotná starostlivosť

(1) Ústav poskytne odsúdenému peňažný príspevok podľa § 31 ods. 2 zákona vo výške najnižšieho doplatku za liek, liečebnú a zdravotnícku pomôcku zaradenú v zozname kategorizovaných liekov, liečebných a zdravotníckych pomôcok, ktoré majú porovnateľný účel určenia a porovnateľné základné funkčné vlastnosti. Ak liek, liečebnú alebo zdravotnícku pomôcku indikuje lekár v ústave alebo nemocnici, ústav poskytne odsúdenému peňažné prostriedky na nákup liekov, liečebnej a zdravotníckej pomôcky vo výške určeného doplatku za liek, liečebnú alebo zdravotnícku pomôcku.

¹⁰⁾ § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{10a)} § 67b ods. 3 zákona č. 4/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(2) Odsúdený potvrdí svojím podpisom súhlas s poskytnutím peňažných prostriedkov na úhradu nákladov na nákup liekov, liečebnej alebo zdravotníckej pomôcky a na úhradu nevyhnutných nákladov poskytnutých za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Peňažný príspevok sa zaeviduje na osobné konto odsúdeného debetom.

(3) Určený zdravotnícky pracovník ústavu vykonáva zdravotný dohľad nad dodržiavaním hygienických podmienok v ústave alebo nemocnici podľa osobitných predpisov.¹¹⁾ V prípade zistenia hygienických nedostatkov lekár zboru predkladá riaditeľovi ústavu správu a odporúčanie týkajúce sa nedostatkov v dodržiavaní hygienických požiadaviek v ústave.

(4) Ak odsúdený vyhlási hladovku, predvedie sa najneskôr v najbližší pracovný deň na lekárske vyšetrenie. Lekár vykoná vyšetrenie, zrealizuje záznam v zdravotnej dokumentácii odsúdeného o začatí hladovky, poučí odsúdeného o zdravotných rizikách držania hladovky, podľa potreby navrhne ďalšie opatrenia a rozhodne o spôsobe dohľadu nad zdravotným stavom odsúdeného; ak je to účelné, riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru rozhodne o umiestnení odsúdeného do izby alebo cely individuálne podľa § 8 ods. 5 písm. b) zákona. Zdravotný stav odsúdeného kontroluje lekár najmenej raz za tri dni. Ak hladovka trvá viac ako sedem dní, riaditeľ ústavu oznámi túto skutočnosť a jej ukončenie prokurátorovi, ktorý vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave.

(5) Ak je odsúdený premiestnený do iného zdravotníckeho zariadenia mimo pôsobnosti zboru, zabezpečuje jeho stráženie najbližší ústav.

(6) Ak zdravotný stav odsúdeného vyžaduje poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti^{11a)} a nemožno ju zabezpečiť lekárom z ústavu, ústav zabezpečí poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti civilným poskytovateľom,^{11b)} ktorý po vyšetrení odsúdeného rozhodne o ďalšom postupe.

§ 43

Vychádzka

(1) Účelom vychádzky je zabezpečiť odsúdenému denne pobyt na čerstvom vzduchu a aktívny oddych. Čas vychádzok sa určí v časovom rozvrhu dňa.

(2) Vychádzkový priestor je primerane esteticky upravený priestor ústavu, ktorý je zabezpečený podľa stupňa stráženia, vybavený zariadením na sedenie a súčasne umožňuje vykonanie vychádzky aj v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok.

(3) Na vychádzke odsúdený nosí odev a obuv primerané poveternostným podmienkam. Počas

¹¹⁾ Napríklad zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 525/2022 Z. z., vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 525/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na telovýchovno-športové zariadenia v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 101/2019 Z. z., vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v znení neskorších predpisov.

^{11a)} § 2 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{11b)} § 2 zákona č. 579/2004 Z. z. o záchrannej zdravotnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

vychádzky môže odsúdený podľa podmienok v ústave vykonávať športovú činnosť.

§ 44 **Vzdelávanie**

(1) Odsúdenému sa umožňuje prístup k vzdelávaniu, ktoré pozostáva z formálneho vzdelávania, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, ktorých cieľom je resocializácia, znižovanie recidívy a získavanie vedomostí, zručností, postojov a sociálnych kompetencií.

(2) Odsúdenému sa podľa jeho individuálnych možností a schopností umožní

- a) získať stupeň vzdelania,
- b) získať, doplniť, rozšíriť, prehĺbiť, zmeniť kvalifikáciu,
- c) absolvovať resocializačné a výchovno-vzdelávacie programy,
- d) absolvovať kurz pre negramotných,
- e) absolvovať kurz slovenského jazyka.

(3) Štúdium podľa odseku 2 sa zohľadní v programe zaobchádzania. Porušenie povinnosti účastníka vzdelávania sa považuje za neplnenie časti programu zaobchádzania.

(4) Riaditeľ ústavu môže navrhnúť príslušnej vzdelávacej organizácii vylúčenie odsúdeného zo štúdia.

(5) Odsúdenému, ktorý prejaví záujem o ďalšie vzdelávanie po prepustení z výkonu trestu, sa umožní absolvovanie prijímacieho konania podľa všeobecne záväzných právnych predpisov,¹²⁾ ak to nie je v rozpore s účelom výkonu trestu a je predpoklad, že výkon trestu sa skončí pred začiatkom školského roka.

(6) Ústav uskutočňuje vzdelávanie odsúdených na základe uzatvorenej zmluvy s príslušnou vzdelávacou organizáciou za podmienok ustanovených osobitným predpisom.¹³⁾

(7) Záujmové združenia občanov, cirkvi, náboženské spoločnosti a iné organizácie pôsobiace v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi sa môžu za podmienok uvedených v odseku 6 podieľať na organizačnom, finančnom a materiálnom zabezpečení vzdelávania odsúdených; pritom sa riadia zákonom a touto vyhláškou.

(8) Aktivity podľa § 66 ods. 1 zákona môžu subjekty uvedené v odseku 7 vykonávať podľa predloženého projektu, ktorý na základe stanoviska vedúceho oddelenia schvaľuje riaditeľ ústavu; projekt obsahuje najmä zameranie aktivít a podmienky jeho realizácie.

(9) Podľa odseku 8 sa postupuje aj pri zámere projektu, na základe ktorého sa budú čerpať finančné prostriedky z fondov Európskej únie, z programov štátnej podpory Slovenskej republiky alebo z iných grantových zdrojov.

(10) Ak zástupca subjektu uvedeného v odseku 7 realizujúceho projekt koná spôsobom ohrozujúcim účel výkonu trestu alebo poruší podmienky uvedené v projekte, ústav navrhne subjektu ukončenie poverenia príslušného zástupcu alebo môže ukončiť so subjektom spoluprácu.

¹²⁾ Napríklad zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 325/2025 Z. z., zákon č. 300/2025 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vysokoškolský zákon).

¹³⁾ Napríklad zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

Kultúrno-osvetová činnosť**§ 45**

(1) Kultúrno-osvetová činnosť, na ktorej sa odsúdení organizovane zúčastňujú, zahŕňa najmä

- a) osvetovú činnosť zameranú na zvýšenie právneho vedomia, finančnej gramotnosti a sociálnych zručností odsúdeného, rôzne životné a spoločenské problémy, témy z histórie, kultúry, vedy a iných oblastí s cieľom sprostredkovať akceptovateľné vzory konania a správania, medziľudské vzťahy a úctu k životu a spoločnosti,
- b) záujmovú a športovú činnosť odsúdených,
- c) kultúrne, vzdelávacie a zábavné podujatia odsúdených,
- d) ďalšie akcie na zvyšovanie kultúrnej úrovne a všeobecného vzdelania odsúdených.

(2) Obsah kultúrno-osvetovej činnosti s odsúdenými upravujú ponukové listy kultúrno-osvetových činností, ktoré spracováva určený príslušník zboru na nasledujúci kalendárny mesiac a schvaľuje vedúci oddelenia výkonu trestu. Kultúrno-osvetová činnosť sa vykonáva v čase určenom časovým rozvrhom dňa alebo v čase osobného voľna odsúdeného. O účasti na jednotlivých akciách kultúrno-osvetovej činnosti rozhoduje určený príslušník zboru.

(3) Na osvetových podujatiach pre odsúdených z právnej, zdravotníckej a z iných oblastí spolupôsobia odborní zamestnanci ústavu, prokurátori, prípadne iné kvalifikované osoby. Ak je to účelné, môžu sa na uskutočňovaní osvetových aktivít podieľať aj záujmové združenia občanov, cirkvi a náboženské spoločnosti alebo iné organizácie pôsobiace v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(4) Na besedy s odsúdenými možno pozvať aj významných umelcov, športovcov alebo vedeckých pracovníkov. Ak je to vhodné, možno vykonaním prednášky alebo besedy poveriť aj odsúdeného s potrebnou odbornou spôsobilosťou.

(5) Odsúdený si môže za určených podmienok požičiavať športové potreby a hrať spoločenské hry, ktoré sú v ústave k dispozícii.

(6) Odsúdenému sa umožňuje, aby v záujmovom krúžku rozvíjal tvorivé schopnosti, rozširoval vedomosti alebo vyrábal drobné predmety. O predmetoch zhotovených v záujmovom krúžku sa vedie evidencia. Riaditeľ ústavu môže povoliť, aby odsúdený zhotovenú vec daroval blízkym osobám alebo si ju po prepustení z výkonu trestu ponechal; inak je zhotovená vec majetkom ústavu. V rámci záujmových krúžkov môžu sa z materiálu ústavu vyrábať aj rôzne predmety prezentujúce ústav a zbor.

(7) Ak to podmienky v ústave umožňujú, môže ústav zabezpečiť, aby si odsúdení pod odborným vedením pedagóga vydávali vlastný časopis. Obsah časopisu je zameraný najmä na literárnu tvorbu odsúdených, poskytovanie informácií o právach a povinnostiach odsúdených v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, o pripravovaných kultúrno-osvetových aktivitách a vzdelávaní, o zaujímavostiach zo sveta kultúry, vedy a techniky. V časopise nie je povolené uverejňovať príspevky, ktoré by mohli vyvolať nepokoje medzi odsúdenými, urážlivé alebo inak sa dotýkajúce práv príslušníkov národnostných menšín, iných odsúdených alebo príslušníkov zboru a zamestnancov zboru.

(8) Ak to podmienky ústavu umožňujú, môže riaditeľ ústavu povoliť, aby si odsúdení pripravovali a vysielali audiorelácie na rozhlasových okruhoch alebo audiovizuálne relácie na videookruhoch v ústave.

(9) Zoznam vecí, ktoré možno prijať na záujmovú a športovú činnosť, určí pedagóg v povolení na prijatie balíka, ktoré zasiela odsúdený fyzickej osobe alebo právnickej osobe, od ktorej ho žiada zaslať.

(10) Škola, školské zariadenie alebo iná registrovaná organizácia na základe dohody s ústavom o spolupráci môže veci určené na vzdelávanie, na záujmovú činnosť a športovú činnosť doručiť odsúdenému aj individuálnou donáškou do ústavu.

§ 46

(1) V ústave sa zriaďuje knižnica, ktorá je umiestnená v samostatnom priestore. Knižnica sa podľa potreby zriaďuje tiež v otvorenom oddelení.

(2) Knižničný fond sa sprístupňuje odsúdeným za podmienok určených knižničným a výpožičným poriadkom. Sprístupňovanie knižničného fondu sa zabezpečuje prostredníctvom katalógu titulov kníh, ktorý je každému odsúdenému dostupný. Všeobecne záväzné právne predpisy uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky sa sprístupňujú odsúdeným spravidla v čítárni knižnice.

(3) Ústavu možno knihy darovať na základe písomne uzatvorenej darovacej zmluvy; pred uzatvorením zmluvy sa predloží darcom ústavu zoznam titulov kníh, ktoré majú byť predmetom daru. Darovacia zmluva sa uzatvára podľa aktuálnych potrieb knižnice, tematickej vhodnosti a možnosti uloženia darovaných kníh.

§ 47

(1) Odsúdenému sa umožňuje počúvať rozhlasové vysielanie reprodukované vnútorným okruhom ústavu alebo z rádioprijímača ústavu, alebo vlastného rádioprijímača. Zároveň sa odsúdenému umožní počúvať zvukové záznamy na vlastnom CD prehrávači alebo DVD prehrávači. Sledovanie televízneho vysielania sa odsúdenému umožní z televízneho prijímača ústavu alebo z vlastného televízneho prijímača. Riaditeľ ústavu rozhodne, či odsúdený môže používať vlastný televízny prijímač, rádioprijímač, CD prehrávač alebo DVD prehrávač s batériovým napájaním alebo napájaním na elektrickú sieť.

(2) Maximálne rozmery rádioprijímača, CD prehrávača alebo DVD prehrávača a televízneho prijímača a počet prijímačov v cele alebo izbe určí riaditeľ ústavu podľa priestorových možností a technických možností; uhlopriečka obrazovky televízneho prijímača nesmie presiahnuť veľkosť určenú v ústavnom poriadku. Do CD prehrávača alebo DVD prehrávača môžu byť používané iba originálne CD nosiče alebo DVD nosiče.

Ochrana práv odsúdených a styk s advokátom a inou osobou

§ 48

(1) V ústave sa na bežne dostupnom mieste pre odsúdených umiestňuje uzamykateľná schránka na ich žiadosti, podnety alebo sťažnosti určené prokurátorovi podľa § 96 zákona; schránka musí byť zabezpečená tak, aby ju nemohla otvoriť nepovolaná osoba. Schránku vyberá prokurátor v čase, keď vykonáva dozor alebo kontrolu v ústave.

(2) Sťažnosti a žiadosti určené štátnym orgánom Slovenskej republiky podľa § 97 ods. 1 zákona a medzinárodným orgánom a medzinárodným organizáciám podľa § 36 ods. 1 zákona podáva odsúdený v zalepenej obálke označenej úplnou adresou adresáta a s nalepenou poštovou známkom príslušnej nominálnej hodnoty, okrem prípadu podľa § 25 ods. 7 zákona.

(3) Medzinárodnými orgánmi a medzinárodnými organizáciami uvedenými v odseku 2 sú najmä

- a) Výbor pre ľudské práva Organizácie Spojených národov,
- b) Rada OSN pre ľudské práva Organizácie Spojených národov,
- c) Úrad komisára pre ľudské práva,
- d) Výbor Organizácie Spojených národov pre odstránenie rasovej diskriminácie,
- e) Výbor Organizácie Spojených národov proti mučeniu,
- f) Komisia Organizácie Spojených národov pre postavenie žien,
- g) Výbor pre práva dieťaťa pri Organizácii Spojených národov,
- h) Úrad vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre ľudská práva (UNHCHR),
- i) Úrad vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR),
- j) Európsky súd pre ľudské práva,
- k) Európsky výbor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania, alebo trestania (CPT),
- l) Vysoký komisár Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre národnostné menšiny,
- m) Úrad Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre demokratické inštitúcie a ľudské práva,
- n) Amnesty International,
- o) Medzinárodná federácia pre ľudské práva (FIDH),
- p) Medzinárodná helsinská federácia pre ľudské práva,
- r) Medzinárodná spoločnosť pre ľudské práva (IGFM),
- s) Medzinárodná rómska únia,
- t) Medzinárodný výbor Červeného kríža.

(4) O rozhovor s osobami a zástupcami orgánov uvedenými v § 96 a 97 zákona môže odsúdený požiadať písomne alebo ústne. Žiadosť sa odošle alebo odovzdá príslušnej osobe najneskôr v nasledujúci pracovný deň.

§ 49

(1) V ústave sa určí osobitná miestnosť na rozhovor odsúdeného s advokátom alebo inou osobou podľa § 38 zákona. Ak advokát alebo iná osoba neoznámí termín rozhovoru vopred, rozhovor sa uskutoční v mimopracovnom čase odsúdeného.

(2) Ak advokát alebo iná osoba odsúdeného obhajuje alebo zastupuje, musí sa vždy preukázať písomným plnomocenstvom na zastupovanie, musí presne identifikovať konanie, v ktorom vystupuje odsúdený ako strana sporu alebo účastník konania a v prípade inej osoby musí aj preukázať, že zvolený zástupca je v tomto konaní evidovaný ako zástupca odsúdeného.

(3) Ak s tým odsúdený súhlasí, predvedie sa na účel udelenia plnomocenstva aj pred advokáta. V prípade odsúdeného s uloženými obmedzeniami podľa osobitného predpisu⁷⁾ si príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo súd môže vyhradiť svoju prítomnosť; ak sa príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý si vyhradil prítomnosť k predvedeniu nedostaví, predvedenie sa vykoná aj bez jeho prítomnosti. Pri udeľovaní plnomocenstva je prítomný príslušník zboru. Predmetom predvedenia môže byť len podpísanie plnej moci.

§ 50

Ak odsúdený požiada o rozhovor s riaditeľom ústavu, rozhovor sa mu umožní najneskôr do siedmich kalendárnych dní, v naliehavých prípadoch bez zbytočného odkladu. Naliehavosť prípadu posudzuje riaditeľ ústavu podľa dôvodov uvedených v žiadosti o rozhovor.

§ 51

Riaditeľ ústavu bezodkladne preskúma každú informáciu týkajúcu sa porušenia práva odsúdeného a podľa potreby prijme opatrenia na zabránenie ďalšieho porušovania práv odsúdeného.

ŠTVRTÁ HLAVA**ZABEZPEČENIE PORIADKU A BEZPEČNOSTI****§ 52****Zabezpečenie poriadku a bezpečnosti**

(1) Hromadný pohyb odsúdených, najmä nástup do zamestnania a previerky počtu odsúdených, sa vykonáva organizovane.

(2) Práce na zlepšenie prostredia ústavu a pomocné práce na zabezpečenie prevádzky ústavu vykonáva odsúdený zaradený do práce v mimopracovnom čase a odsúdený vykonávajúci činnosti na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného. Účasť na týchto prácach sa organizuje tak, aby sa čo najmenej narúšal spôsob a organizácia života odsúdených. Počas osobného voľna, vychádzky a v mimopracovnom čase vykonáva odsúdený tieto práce len dobrovoľne.

(3) Upratovanie spoločných priestorov ústavu, ubytovacích priestorov odsúdeného a osobných vecí odsúdeného sa považuje za plnenie základnej povinnosti odsúdeného a tieto činnosti sa nezapočítavajú do času podľa § 46 ods. 4 zákona.

(4) Odsúdený môže fajčiť iba v priestore vyhradenom na fajčenie, ktorý určí riaditeľ ústavu; tým nie je dotknuté ustanovenie § 18 ods. 9 zákona.

PIATA HLAVA**ZARAĐOVANIE DO PRÁCE****Zaraďovanie do práce****§ 54**

(1) Do pracovného času odsúdeného sa nezapočítava prestávka na odpočinok a jedenie.

(2) Pri nariadení práce nadčas riaditeľ ústavu berie do úvahy dĺžku trestu, ktorý má odsúdený vykonať v kalendárnom roku.

§ 55

(1) Odsúdený sa zaraďuje do práce na pracovisko vo vnútornej prevádzke ústavu alebo v stredisku vedľajšieho hospodárstva ústavu. Stredisko vedľajšieho hospodárstva môže tvoriť viacero pracovísk.

(2) Vo vnútornej prevádzke odsúdení vykonávajú práce pri zabezpečovaní prevádzky ústavu alebo účelového zariadenia zboru.

(3) Zaraďovanie odsúdených do práce a ich preradenie sa vykonáva najmä v súlade s programom zaobchádzania, zdravotnou klasifikáciou, využitím odbornej kvalifikácie a bezpečnostným hľadiskom. O zaradení odsúdeného do práce, o zmene zaradenia do práce a o vyradení odsúdeného z práce rozhoduje riaditeľ ústavu spravidla na návrh komisie; v otvorenom oddelení rozhoduje o tom vedúci oddelenia po prerokovaní s určeným príslušníkom zboru z úseku zamestnávania, výroby a odbytu.

(4) Odsúdení zaradení do práce sa spravidla zaraďujú do pracovných skupín. Vedúcim pracovnej skupiny je odsúdený, ktorého do tejto funkcie schválil poverený príslušník ústavu. Vedúcim pracovných skupín sa vytvárajú podmienky, aby sa mohli podieľať na organizácii prác, udržiavaní disciplíny a poriadku medzi odsúdenými na pracovisku i mimo neho.

§ 55a

Pracovná odmena a podmienky jej poskytovania

(1) Pracovnú odmenu odsúdeného zaradeného do práce tvorí

- a) pracovná trieda,
- b) príplatok za prácu nadčas,
- c) príplatok za prácu v sobotu alebo v nedeľu,
- d) príplatok za prácu vo sviatok,
- e) príplatok za nočnú prácu,
- f) príplatok za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí,
- g) osobný príplatok.

(2) Riaditeľ ústavu zaradí odsúdeného do pracovnej triedy podľa druhu vykonávanej práce v súlade s charakteristikami pracovných tried, kvalifikačnými predpokladmi, mierou zložitosti, zodpovednosti a namáhavosti práce podľa prílohy č. 3.

(3) Výška pracovnej triedy patrí odsúdenému po odpracovaní pracovného času.¹⁴⁾ Odsúdenému, ktorý je zaradený do práce na kratší pracovný čas alebo ktorý neodpracoval v kalendárnom mesiaci všetky pracovné dni, patrí pracovná trieda vo výške zodpovedajúcej odpracovanému času.

(4) Ak odsúdený vykonáva prácu podľa normy spotreby práce, patrí mu v prípade splnenia určenej normy zodpovedajúca pracovná trieda podľa prílohy č. 3. Ak odsúdený vlastným zavinением nesplnil normu spotreby práce, jeho pracovná trieda sa primerane zníži, za vyšší výkon normovanej práce v požadovanej kvalite patrí odsúdenému pracovná trieda primerane zvýšená o prekročenie normy spotreby práce.

(5) Výška pracovnej triedy je určená percentuálnym podielom z minimálnej mzdy podľa osobitného predpisu^{14a)} a určuje sa ako 40 % pri prvej pracovnej triede, 43 % pri druhej pracovnej triede, 46 % pri tretej pracovnej triede, 76 % pri štvrtej pracovnej triede z minimálnej mzdy podľa osobitného predpisu a zaokrúhľuje sa na jedno desatinné miesto smerom nahor.

(6) Za prácu nadčas, prácu v sobotu alebo v nedeľu alebo nočnú prácu patrí odsúdenému okrem pracovnej triedy aj príplatok vo výške 25 % jeho pracovnej triedy.

(7) Za prácu vo sviatok patrí odsúdenému okrem pracovnej triedy aj príplatok vo výške 100 %

¹⁴⁾ § 85 až 87 a § 91 až 93 Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

^{14a)} Zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.

jeho pracovnej triedy.

(8) Za prácu, pri ktorej sa vykonávajú pracovné činnosti podľa Zákonníka práce,^{14b)} patrí odsúdenému okrem pracovnej triedy aj príplatok za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí vo výške 25 % jeho pracovnej triedy.

(9) Za dosiahnutý pracovný výkon a kvalitne vykonanú prácu môže riaditeľ ústavu na základe návrhu priznať odsúdenému, po uplynutí dvoch mesiacov od jeho zaradenia do práce, osobný príplatok až do výšky 70 % príslušnej pracovnej triedy, do ktorej je zaradený.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ochrana pred požiarimi

§ 56

(1) Pred zaradením odsúdeného do práce a počas jeho zaradenia ústav najmä

- a) preukázateľne oboznámi odsúdeného s jeho právami, zákazmi a povinnosťami, predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarimi, o používaní predpísaných ochranných zariadení a osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- b) vytvára podmienky na bezpečnú prácu,
- c) riadi, koordinuje a zvyšuje úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, technických zariadení a pracovného prostredia a zabezpečuje odstránenie zistených nedostatkov,
- d) zisťuje a odstraňuje príčiny pracovných úrazov a chorôb z povolania, eviduje ich a robí opatrenia potrebné na ich nápravu,
- e) vyhodnocuje riziká vyplývajúce z výkonu práce a na ich základe prehodnocuje bezplatné poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov a kontroluje ich používanie,
- f) preukázateľne oboznamuje odsúdených s príslušnými právnymi predpismi, so zásadami a s novými poznatkami na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarimi, preveruje ich vedomosti a vedie záznamy o vykonaných školeniach a predpísaných skúškach, ktoré odsúdený podpíše,
- g) zabezpečuje dodržiavanie právnych predpisov o ochrane pred požiarimi, plní z nich vyplývajúce príkazy, zákazy a pokyny a pravidelne vykonáva kontrolu ich plnenia,
- h) chráni zdravie odsúdených, aby nebolo ohrozené fajčením v priestoroch, kde sa pracuje.

(2) O poučení odsúdeného podľa odseku 1 písm. a) a f) sa vyhotoví záznam, ktorý sa zakladá do osobného spisu odsúdeného.

(3) Odsúdený sa zaškolí na výkon práce, do ktorej bol zaradený, ak to jej povaha vyžaduje; dĺžka a rozsah zaškolenia sú rovnaké ako u ostatných zamestnancov.

§ 57

(1) Odsúdený dodržiava pracovnú disciplínu tým, že

- a) svedomito a riadne pracuje podľa svojich síl, vedomostí a schopností, plní príkazy a pokyny príslušníkov zboru alebo zamestnancov zboru, ktorí organizujú zamestnávanie odsúdených,
- b) využíva pracovný čas a pracovné prostriedky na vykonanie pridelennej práce, pracovné úlohy plní včas, kvalitne a hospodárne,
- c) hospodárne zaobchádza so zverenými prostriedkami,

^{14b)} § 124 ods. 2 Zákonníka práce v znení zákona č. 348/2007 Z. z.

- d) dbá o svoju bezpečnosť a zdravie pri práci a ochranu pred požiarimi, dodržiava všeobecne záväzné právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a právne predpisy o ochrane pred požiarimi,
- e) zúčastňuje sa na školeniach uskutočňovaných v záujme zvýšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrane pred požiarimi a absolvuje predpísané skúšky a lekárske prehliadky,
- f) oznamuje určenému príslušníkovi zboru alebo zamestnancovi zboru poruchy a nedostatky, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a ochranu pred požiarimi,
- g) používa pri výkone práce predpísané ochranné zariadenia a osobné ochranné pracovné prostriedky,
- h) dodržiava zákaz fajčenia na pracoviskách a mimo vyhradených priestorov.

(2) Náklady spojené so zaistením bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarimi uhrádza ústav, ak sa s objedávateľmi prác a služieb zmluvne nedohodne inak.

(3) Pri zaradovaní odsúdeného do práce prihliada ústav najmä na jeho osobné pomery, sociálnu situáciu jeho rodiny a prípadný výkon rozhodnutia o výživnom.

ŠIESTA HLAVA

UPLATŇOVANIE DISCIPLINÁRNEJ PRÁVOMOCI

Prvý oddiel

Disciplinárne odmeny, rozsah disciplinárnej právomoci

Disciplinárne odmeny, rozsah disciplinárnej právomoci

§ 59

(1) Riaditeľ ústavu udeľuje disciplinárne odmeny podľa § 50 ods. 3 písm. e) a f) zákona.

(2) Pedagóg udeľuje disciplinárne odmeny podľa § 50 ods. 3 písm. a) až d) zákona.

(3) Pedagóg môže navrhnúť riaditeľovi ústavu, aby udelil odsúdenému inú disciplinárnu odmenu, než akú má právo sám udeliť.

§ 60

(1) Disciplinárnu odmenu môže navrhnúť príslušník zboru alebo zamestnanec zboru. V oddieloch, kde sa uplatňuje zaobchádzanie formou komunitného systému a samosprávy, môže na stretnutí samosprávy s pedagógom navrhnúť disciplinárnu odmenu aj člen samosprávy odsúdených. Ak s návrhom člena samosprávy pedagóg súhlasí, zaznamená návrh na určené tlačivo.

(2) Riaditeľ ústavu alebo pedagóg rozhodne o návrhu na udelenie disciplinárnej odmeny bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní odo dňa, keď sa o návrhu na disciplinárnu odmenu dozvedel. Ak sa riaditeľ ústavu alebo pedagóg rozhodne disciplinárnu odmenu udeliť, udelí sa jej vyhlásením a vykoná sa najneskôr do 30 dní a v prípade mimoriadneho voľna na opustenie ústavu do šiestich mesiacov po udelení.

(3) Disciplinárny spis sa po vykonaní disciplinárnej odmeny založí do osobného spisu odsúdeného.

§ 61**Mimoriadne voľno na opustenie ústavu**

(1) O udelení mimoriadneho voľna na opustenie ústavu sa vždy vopred vyrozumie príslušný orgán Policajného zboru, v obvode ktorého sa bude odsúdený zdržiavať v čase mimoriadneho voľna na opustenie ústavu. O mimoriadnom voľne na opustenie ústavu sa vyrozumie aj súd, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

(2) Pred udelením mimoriadneho voľna na opustenie ústavu možno odsúdenému uvoľniť potrebnú sumu z peňažných prostriedkov vedených na jeho konte.

(3) Po rozhodnutí o udelení mimoriadneho voľna na opustenie ústavu sa odsúdený vždy poučí o povinnostiach počas mimoriadneho voľna na opustenie ústavu.

Druhý oddiel**Disciplinárne tresty, rozsah disciplinárnej právomoci****§ 62****Disciplinárne tresty, rozsah disciplinárnej právomoci**

(1) Pedagóg ukladá disciplinárne tresty podľa § 52 ods. 3 zákona.

(2) O disciplinárnom previnení urobí príslušník zboru alebo zamestnanec zboru, ktorý sa o disciplinárnom previnení dozvedel, oznámenie na určenom tlačive a odovzdá ho na vybavenie pedagógovi. Z oznámenia musia byť zrejmé údaje o disciplinárnom previnení, najmä miesto, čas, spôsob spáchania disciplinárneho previnenia a okolnosti, za ktorých bolo disciplinárne previnenie spáchané.

(3) O uložení disciplinárneho trestu vykoná pedagóg záznam v osobnej karte odsúdeného, ktorý obsahuje druh uloženého trestu a jeho odôvodnenie.

(4) Disciplinárny spis sa po vykonaní disciplinárneho trestu založí do osobného spisu odsúdeného.

SIEDMA HLAVA**HODNOTENIE****Hodnotenie****§ 64**

(1) Na preukázanie plnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného podľa osobitného predpisu¹⁵⁾ vypracúva ústav hodnotenie. Hodnotenie vyžiadané súdom k návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného obsahuje okrem osobných údajov aj údaje uvedené v rozsudku súdu a údaje preukazujúce stav plnenia podmienok na podmiennečné prepustenie, najmä

- a) hodnotenie správania odsúdeného vo výkone väzby a výkone trestu,
- b) aktivitu odsúdeného a plnenie programu zaobchádzania,
- c) resocializačnú prognózu.

¹⁵⁾ § 416 Trestného poriadku.

(2) Hodnotenie podľa odseku 1 musí byť objektívne a konkrétne. V závere hodnotenia sa uvedie, či riaditeľ ústavu odporúča podmienené prepustenie odsúdeného a či v prípade podmieneného prepustenia odsúdeného odporúča probačný dohľad prípadne aj konkrétne obmedzenia a povinnosti.

(3) Návrh riaditeľa ústavu na podmienené prepustenie odsúdeného a návrh odsúdeného na podmienené prepustenie, ktorý podal prostredníctvom ústavu, sa súdu odošle aj s hodnotením spracovaným podľa odseku 2. Návrh odsúdeného na podmienené prepustenie, ktorý podal prostredníctvom ústavu, sa príslušnému súdu odošle aj s hodnotením spracovaným podľa odseku 2 do desať pracovných dní po jeho podaní.

(4) Hodnotenie podľa odsekov 1 a 2 spracuje pedagóg, ktorý pri jeho spracovaní spolupracuje s vedúcim oddelenia výkonu trestu, so psychológom, sociálnym pracovníkom a s príslušníkom zboru z úseku preventívno-bezpečnostnej služby; hodnotenie schvaľuje riaditeľ ústavu.

(5) Pedagóg oboznámi odsúdeného so schváleným hodnotením, čo odsúdený potvrdí podpisom s uvedením dátumu oboznámenia. Po oboznámení odsúdeného s hodnotením a jeho podpise sa kópia hodnotenia založí do osobného spisu odsúdeného.

(6) Na verejnom zasadnutí súdu konanom o podmienenom prepustení sa zúčastní spravidla pedagóg, ktorý spracoval hodnotenie na odsúdeného, alebo príslušník zboru určený riaditeľom ústavu.

§ 65

(1) Pri vypracúvaní hodnotenia odsúdeného na účely rozhodovania v konaní o milosť, o upustenie od výkonu zvyšku trestu, premene zvyšku trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia, ochranného dohľadu a o umiestnení do detenčného ústavu sa postupuje primerane podľa § 64.

(2) K návrhu riaditeľa ústavu na prerušenie výkonu trestu podľa § 63 zákona sa vždy priloží lekárska správa o zdravotnom stave odsúdeného a stanovisko generálneho riaditeľstva.

(3) Ak pominuli dôvody prerušenia výkonu trestu, odsúdený nastúpi do výkonu trestu v ústave, v ktorom trest vykonával pred jeho prerušením.

(4) Hodnotenie odsúdeného na účely rozhodovania o zmene stupňa stráženia a určovania spoločného spôsobu výkonu postupne uložených trestov vypracováva pedagóg a predkladá ho spoločne s návrhom alebo žiadosťou odsúdeného osobitnej komisii.

ÔSMA HLAVA ÚČASŤ ORGÁNOV A ORGANIZÁCIÍ

§ 66

Účasť orgánov a organizácií na zaobchádzaní

(1) Zástupcovia orgánov a organizácií uvedených v § 66 ods. 1 zákona môžu po dobu výkonu trestu udržiavať s odsúdeným kontakt s cieľom pomáhať mu pri vytváraní podmienok po prepustení z výkonu trestu.

(2) Činnosti podľa § 66 ods. 1 zákona môžu subjekty vykonávať podľa predloženého projektu, ktorý na základe stanoviska vedúceho oddelenia výkonu trestu schvaľuje riaditeľ ústavu; projekt obsahuje najmä zameranie činností a podmienky jeho realizácie. Rovnako sa postupuje aj pri zámere projektu, na základe ktorého sa budú čerpať finančné prostriedky z fondov Európskej únie, programov štátnej podpory Slovenskej republiky alebo z iných grantových zdrojov, pričom

subjekt predloží ústavu na zaujatie stanoviska projekt v štruktúre požadovanej poskytovateľom finančných prostriedkov; ak je to na realizáciu projektu účelné, predloží sa pred samotným podaním projektu na zaujatie stanoviska aj návrh vyhlásenia ústavu a subjektu o vstupe ústavu do partnerstva v projekte.

(3) Orgány a organizácie uvedené v § 66 ods. 1 zákona sa môžu za podmienok ustanovených zákonom podieľať najmä na

- a) riešení sociálnych problémov odsúdeného pri vytváraní priaznivých podmienok po prepustení z výkonu trestu,
- b) organizovaní, zabezpečovaní a uskutočňovaní kultúrno-osvetových činností a vzdelávaní,
- c) materiálno-technickom vybavení priestorov na vzdelávanie, pre športovú a záujmovú činnosť,
- d) podpore a pomoci pri uplatňovaní nových metód a spôsobov resocializácie, uskutočňovaní odborných seminárov a špecializovanej prípravy personálu na zaobchádzanie s odsúdenými.

(4) Činnosti uvedené v odseku 3 nesmú nahrádzať činnosti, ktorých plnením je poverený zbor podľa osobitného predpisu¹⁶⁾ a ktoré určeným príslušníkom zboru a zamestnancom zboru vyplývajú z popisu služobnej alebo pracovnej činnosti.

(5) Ak zástupca uvedený v odseku 1 koná spôsobom ohrozujúcim účel výkonu trestu alebo porušuje všeobecne záväzné právne predpisy, ústav môže navrhnúť organizácii ukončenie poverenia príslušného zástupcu alebo ukončenie spolupráce.

§ 67

Spolupôsobenie pri zaobchádzaní

Okrem plnenia úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov súdy a prokuratúra spolupôsobia s ústavom pri zaobchádzaní s odsúdenými, najmä

- a) účasťou na prednáškach a besedách v rámci právnej výchovy odsúdených,
- b) spoluprácou alebo metodickou pomocou pri uskutočňovaní sociálno-právneho poradenstva pre odsúdených.

§ 68

Duchovná a pastoračná služba

(1) Duchovná a pastoračná služba sa poskytuje najmä

- a) vykonávaním bohoslužieb,
- b) rozhovormi, pastoračnými návštevami, vysluhovaním sviatostí a svätenín,
- c) vedením študijných skupín,
- d) zabezpečovaním náboženskej literatúry,
- e) podieľaním sa na činnostiach podľa § 66 ods. 3.

(2) Ústav vytvára podmienky na poskytovanie duchovnej a pastoračnej služby; v ústavnom poriadku alebo v ponukových listoch informuje odsúdených o možnosti jej poskytovania.

(3) Ústav zabezpečí vhodné priestory na duchovné a pastoračné služby. Ústav nesmie vytvárať podmienky, ktoré by zvýhodňovali niektorú cirkev alebo náboženskú spoločnosť na úkor inej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

¹⁶⁾ Zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov.

(4) Právom odsúdeného zúčastniť sa na duchovných a pastoračných službách nie sú dotknuté ustanovenia o právach a povinnostiach odsúdeného.

(5) Pri zabezpečovaní duchovnej a pastoračnej služby skupinovou formou spolupracujú osoby uvedené v § 68 ods. 2 zákona s príslušníkmi zboru; poriadok a bezpečnosť podľa potreby zabezpečí príslušník zboru.

DEVIATA HLAVA

ODLIŠNOSTI VÝKONU TRESTU OSOBITNÝCH KATEGÓRIÍ

Prvý oddiel

Výkon trestu mladistvých

§ 69

Všeobecné ustanovenia

(1) U mladistvého sa uplatňujú také spôsoby zaobchádzania, ktoré minimalizujú negatívne účinky izolácie od spoločnosti. Zaobchádzanie s mladistvým je zamerané najmä na zvyšovanie vedomia zodpovednosti, samostatnosti, získavanie kvalifikácie a pozitívneho vzťahu k práci, na vzdelávanie a rozvíjanie záujmovej činnosti.

(2) Pri zaobchádzaní s mladistvým sa využívajú aj možnosti organizovania kultúrno-osvetových činností a vzdelávania mimo ústavu.

§ 70

Vnútoraná diferenciacia

(1) Pri vnútornej diferenciacii mladistvých sa vychádza zo vstupného psychodiagnostického vyšetrenia, pedagogickej a sociálnej diagnostiky, ktorá sa realizuje počas pobytu mladistvého v nástupnom oddiele. Diferenciačnú skupinu určí riaditeľ ústavu na návrh komisie.

(2) Mladistvým sa určuje diferenciačná skupina podľa

- a) mentálnej úrovne,
- b) osobnostnej charakteristiky,
- c) výchovno-vzdelávacích, špeciálnych výchovno-vzdelávacích, reedukačných a resocializačných potrieb,
- d) správania odsúdeného a jeho prístupu k plneniu povinností a programu zaobchádzania,
- e) bezpečnostného rizika.

(3) Diferenciačná skupina so zmierneným režimom sa určí mladistvému, ktorý je pozitívne motivovaný na reedukačný a resocializačný proces, s aktívnym prístupom k plneniu programu zaobchádzania, motivovaný plniť si svoje povinnosti a správať sa v súlade s ústavným poriadkom.

(4) Ak nemožno určiť mladistvému diferenciačnú skupinu podľa odseku 3, určí sa mu diferenciačná skupina so štandardným režimom.

(5) V diferenciačnej skupine sa stanovuje štandardný reedukačný program zaobchádzania, intenzívny reedukačný program zaobchádzania alebo špeciálny výchovno-vzdelávací program určený podľa edukačných, reedukačných a resocializačných potrieb mladistvých.

(6) Na výkon trestu mladistvého, u ktorého je potrebné uplatniť ďalšie metódy a postupy zaobchádzania s cieľom prehĺbiť individualizáciu výkonu trestu alebo vykonať ochranné liečenie, sa primerane použijú ustanovenia § 80 až 85 zákona.

§ 70a

Opatrovník

(1) Opatrovník ustanovený podľa § 72 ods. 8 zákona bezodkladne informuje riaditeľa ústavu o skutočnosti, podľa ktorej prestal spĺňať podmienky výkonu funkcie opatrovníka v konaní vo veciach súvisiacich s výkonom trestu.

(2) Pre prípad uvedený v odseku 1 alebo pre prípad inej objektívnej prekážky, ktorá neumožňuje opatrovníkovi bezprostredne po začatí konania zastupovať a pomáhať mladistvému v konaní vo veciach súvisiacich s výkonom trestu, určí riaditeľ ústavu náhradného opatrovníka. Náhradný opatrovník sa mladistvému ustanoví aj v prípade jeho premiestnenia do iného ústavu za predpokladu, že výkon funkcie opatrovníka by bol v konaní vo veciach súvisiacich s výkonom trestu ne hospodárny a nemohol by naplniť svoj účel. Na také určenie sa vzťahujú ustanovenia § 72 ods. 8 až 10 zákona.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa primerane vzťahujú aj na dospelého odsúdeného, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená.

§ 71

Návštevy

(1) Návšteva sa uskutočňuje raz za týždeň spravidla bez priameho dozoru príslušníka zboru vo vyhradenej miestnosti, na voľnom priestranstve v ústave, alebo formou videonávštevy.

(2) Ak sa v čase návštevy organizujú kultúrne a športové vystúpenia mladistvých, návštevníkom sa môže povoliť účasť na nich; taktiež možno povoliť prehliadku určených priestorov ústavu.

§ 72

Vzdelávanie a kultúrno-osvetová činnosť

(1) Kultúrno-osvetová činnosť mladistvých je zameraná na zvyšovanie ich kultúrnej a vzdelanostnej úrovne, právneho vedomia, osvojovanie si mravných noriem a pozitívne formovanie občianskych postojov a morálky.

(2) Ústav po dohode s príslušným orgánom štátnej správy v školstve, obcou alebo so samosprávnym krajom (ďalej len „školský orgán“) zabezpečuje povinnú školskú dochádzku mladistvým formou denného štúdia alebo doplnenie základného vzdelania formou denného štúdia v ústave aj mladistvým, na ktorých sa už povinná školská dochádzka nevzťahuje, ak o to požiadajú.

(3) Ak mladistvý splnil podmienky na štúdium na škole poskytujúcej stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné vzdelanie, umožní sa mu po dohode so školským orgánom študovať a individuálne sa pripravovať do školy alebo na praktický výcvik.

(4) Ústav v spolupráci so školským orgánom zabezpečuje pre mladistvých vyučenie a zaučenie v rôznych profesiách.

(5) Vzdelávanie sa spravidla organizuje v detašovanej triede základnej školy, strednej školy v ústave alebo sa zabezpečí individuálne vzdelávanie.

(6) Mladistvý môže pri kultúrno-osvetových aktivitách a návšteve školského zariadenia mimo ústavu používať vlastný odev.

(7) Účasť mladistvého na kultúrno-osvetových aktivitách a vzdelávaní, do ktorého bol zaradený,

je povinná.

§ 73 **Záujmová činnosť**

(1) Záujmová činnosť mladistvých sa vykonáva podľa ich individuálnych predpokladov, záujmov a resocializačných potrieb. Mladistvému sa umožní vybrať si, v ktorom záujmovom krúžku chce pracovať; pritom môže pracovať súčasne vo viacerých záujmových krúžkoch.

(2) Prehliadka výsledkov záujmovej činnosti mladistvých sa koná najmenej raz za šesť mesiacov.

§ 74 **Príprava na prepustenie**

(1) Príprava mladistvého na prepustenie z výkonu trestu spočíva v skupinových výchovných postupoch a individuálnom poradenstve, účasti na podujatiach mimo ústavu v sprievode pedagóga a informatívnych vychádzkach.

(2) Pred dodaním mladistvého na výkon ochrannej výchovy zašle ústav s dvojmesačným predstihom príslušnému výchovnému zariadeniu oznámenie o nadchádzajúcom prepustení z výkonu trestu; rovnako sa postupuje na základe písomného vyžiadania príslušného výchovného zariadenia alebo zariadenia na výkon rozhodnutia súdu zabezpečujúceho výkon rozhodnutia súdu o ústavnej starostlivosti, výchovnom opatrení alebo predbežnom opatrení.

(3) Ústav podá správu o správaní mladistvého alebo o zdravotnom stave mladistvého jeho rodičom alebo zákonnému zástupcovi aj bez žiadosti týchto osôb, ak má za to, že je to potrebné na udržanie alebo zlepšenie kontaktov mladistvého.

(4) Správu o správaní mladistvého zašle ústav na základe písomného vyžiadania príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo príslušného výchovného zariadenia.

Druhý oddiel **Výkon trestu žien**

§ 75 **Výkon trestu žien**

(1) Výkon trestu žien sa uskutočňuje s prihliadnutím na ich fyziologické a psychické osobitosti. Na odsúdenú ženu sa vzťahujú ustanovenia tejto vyhlášky, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(2) V ubytovniach odsúdených žien sa vytvoria podmienky na pranie vlastnej spodnej bielizne, vykonávanie drobných opráv osobných vecí a individuálnu prípravu jednoduchých jedál tepelnou úpravou.

(3) Pri úprave zovňajšku odsúdených žien sa umožní primerané používanie vlastných kozmetických prípravkov, líčidiel a farbív.

Tretí oddiel

§ 76 **Výkon trestu cudzincov a osôb bez štátnej príslušnosti**

Ak je to účelné, ústav organizuje pre cudzincov a osoby bez štátnej príslušnosti kurz slovenského jazyka.

DESIATA HLAVA
ŠPECIALIZOVANÝ VÝKON TRESTU

Prvý oddiel
Výkon trestu v špecializovaných oddieloch

§ 77
Nástupný oddiel

(1) Nástupný oddiel sa zriaďuje s primeranou ubytovacou kapacitou v každom ústave.

(2) Odsúdený sa umiestni do nástupného oddielu ihneď po nástupe do výkonu trestu v určenom ústave. Dĺžka pobytu v nástupnom oddiele je spravidla sedem dní; ak je to účelné, možno odsúdeného ponechať v nástupnom oddiele aj dlhšie.

(3) Riaditeľ ústavu určí príslušníka zboru, ktorý oboznámi odsúdeného v nástupnom oddiele so zákonom, s touto vyhláškou a ústavným poriadkom. Odsúdenému sa umožní oboznámiť sa s priestormi ústavu, kde mu je umožnený pohyb, charakterom prác, ktoré sa v ústave alebo mimo ústavu vykonávajú, s možnosťami doplniť si vzdelanie alebo rekvalifikovať sa a s možnosťami trávenia voľného času v ústave. Odsúdený umiestnený v nástupnom oddiele spravidla absolvuje informačný program pre nástupné oddiely. Odsúdený, ktorý sa neumiestni v nástupnom oddiele podľa § 78 ods. 3 zákona, absolvuje oboznámenie a môže absolvovať informačný program v špecializovanom oddiele.

(4) Pedagóg spolupracuje v nástupnom oddiele so sociálnym pracovníkom, ktorý najmä získava poznatky o sociálnej situácii a zisťuje možnosť vzniku sociálnych problémov odsúdeného. Zistené poznatky zaznamenáva do osobnej karty odsúdeného. V prípade potreby pedagóg prizýva aj psychológa a ďalších špecialistov v ústave.

(5) Odsúdený, u ktorého bolo rozhodnuté, že bude trest vykonávať v oddelení na výkon trestu zriadenom v ústave na výkon väzby alebo v nemocnici sa ustanovenia odsekov 1 a 2 použijú primerane tak, aby boli zabezpečené činnosti uvedené v odsekoch 3 a 4.

(6) Vonkajšia diferenciácia sa uplatňuje primerane.

§ 78
Oddiel doživotných trestov

(1) Oddiel doživotných trestov sa zriaďuje v určenom ústave s maximálnym stupňom stráženia. Oddiel doživotných trestov je oddelený od ostatných ubytovacích priestorov odsúdených a je zabezpečovaný vnútorným bezpečnostným systémom. Vnútorné zariadenie cely je pripevnené k podlahe alebo ku stene.

(2) V oddiele doživotných trestov je odsúdený umiestnený oddelene od ostatných odsúdených, nezaraďuje sa do aktivít organizovaných pre celý ústav, mimo cely sa pohybuje zásadne pod dozorom príslušníka zboru, ak je zaradený do práce, prácu vykonáva v cele, kde je ubytovaný, alebo v priestoroch oddielu určených na tento účel.

(3) Obmedzenia odsúdených v oddiele doživotných trestov možno zmierniť na základe individuálneho posúdenia bezpečnostného rizika a poznatkov preventívno-bezpečnostného charakteru smerujúcich k riziku násilného správania, útoku alebo iných udalostí, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť, a to najmä

- a) povolením pohybu vo vymedzenom priestore mimo cely,
- b) umožnením kontaktu s ostatnými odsúdenými v oddiele doživotných trestov,

- c) organizovaním skupinových aktivít,
- d) povolením účasti na vybraných aktivitách organizovaných pre celý ústav; odsúdený sa zúčastňuje na aktivitách zásadne pod priamym dozorom príslušníka zboru.

(4) Pri zaobchádzaní s odsúdenými umiestnenými v oddiele doživotných trestov sa uplatňujú programy stabilizujúce fyzický a psychický stav. Pri programe zaobchádzania

- a) odsúdený sa nepodieľa na jeho určení,
- b) zdôrazňuje sa dodržiavanie režimu,
- c) odsúdený sa nepodieľa na organizácii a spravovaní oddielu,
- d) zaobchádzanie je zamerané najmä na udržiavanie stabilného psychického stavu, potlačanie negatívnych prejavov v správaní, posilňovanie pozitívnych osobnostných vlastností, vytváranie reálneho pohľadu na seba a na aktuálnu životnú situáciu,
- e) aktivity vo voľnom čase sú obmedzené, odsúdený je zapojený výhradne do aktivít, ktoré mu určí pedagóg, špeciálny pedagóg, psychológ alebo psychiater,
- f) odsúdený sa ubytuje v cele.

§ 79

Oddiel špecializovaného zaobchádzania

(1) Oddiel špecializovaného zaobchádzania sa zriaďuje v ústave na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa.

(2) Oddiel špecializovaného zaobchádzania sa zriaďuje pre odsúdených

- a) s duševným ochorením, poruchou osobnosti alebo inými závažnými psychickými problémami vyžadujúcimi špecializované zaobchádzanie alebo
- b) s problémami s adaptáciou na podmienky výkonu trestu.

(3) O umiestnení odsúdeného do oddielu špecializovaného zaobchádzania alebo zrušení umiestnenia rozhoduje riaditeľ ústavu na návrh pedagóga, špeciálneho pedagóga, psychológa alebo psychiatra a po predchádzajúcom prerokovaní v komisii.

(4) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do oddielu špecializovaného zaobchádzania podľa odseku 2 písm. a) sa uplatňuje najmä program intenzívnej liečebno-výchovnej starostlivosti, kde

- a) odsúdený plní program zaobchádzania a zúčastňuje sa na organizácii a spravovaní oddielu; pritom sa prihliada na závažnosť stanovenej diagnózy a jeho psychický stav,
- b) zaobchádzanie s odsúdeným je zamerané na jeho psychický stav a odstránenie problémov vo výkone trestu,
- c) režim a organizácia aktivít sú prispôbené osobnostným vlastnostiam odsúdených, psychickému stavu a liečbe,
- d) sa uplatňujú špeciálnopedagogické, poradenské a terapeutické metódy a skupinové a individuálne formy práce; ak to podmienky v ústave umožňujú a ak možno predpokladať, že sa tým zlepší psychický stav odsúdeného, môže byť zaradený do práce na pracovisku v ústave,
- e) sa odsúdený podľa psychického stavu môže zúčastňovať na aktivitách organizovaných pre celý ústav,
- f) vonkajšia diferenciácia sa uplatňuje primerane.

(5) Za odsúdeného podľa odseku 2 písm. b) sa považuje odsúdený,

- a) ktorý nemá osvojené základné hygienické návyky a sociálne zručnosti,
- b) ktorého intelektové schopnosti sa pohybujú v pásme subnormy a nižšie,
- c) ktorý pre osobnostné vlastnosti nie je schopný vykonávať trest mimo špecializovaného oddielu,
- d) u ktorého pre fyzické danosti a osobnostné vlastnosti možno predpokladať, že bude zneužívaný odsúdеныmi.

(6) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do oddielu špecializovaného zaobchádzania podľa odseku 5 sa uplatňuje ochranný program zaobchádzania, v rámci ktorého

- a) odsúdený sa nezúčastňuje na jeho určení a zúčastňuje sa na organizácii a činnosti oddielu; pritom sa prihliada na úroveň jeho intelektových schopností a zručností,
- b) zaobchádzanie je zamerané na nácvik hygienických návykov, sociálnych zručností, vytváranie pracovných návykov a pocitu zodpovednosti,
- c) časový rozvrh dňa a organizácia aktivít sú prispôsobené osobnostným vlastnostiam odsúdených, intelektovým schopnostiam a sociálnym zručnostiam,
- d) sa uplatňujú špeciálnopedagogické, poradenské, skupinové a individuálne formy práce,
- e) odsúdeného možno zaradiť do práce na pracovisku v ústave, ak to podmienky v ústave umožňujú a odsúdený má na to predpoklady.

(7) V oddiele špecializovaného zaobchádzania sa zriaďuje miestnosť na terapeutickú činnosť a môže sa zriadiť aj kompenzačná miestnosť.

Výkon ochranného liečenia

§ 80

(1) Ochranné liečenie sa počas výkonu trestu vykonáva ambulantným spôsobom podľa odseku 3 písm. a) a d) alebo ústavným spôsobom podľa odseku 3 v psychiatrickom oddelení nemocnice pre obvinených a odsúdených alebo na úseku ochranných liečení určeného ústavu (ďalej len „psychiatrické oddelenie“).

(2) Okrem súdom nariadeného ochranného liečenia možno počas výkonu trestu vykonať aj dobrovoľné protialkoholické liečenie, protitoxikomanické liečenie alebo sexuologické liečenie v určenom psychiatrickom oddelení.

(3) Druhy ochranného liečenia sú:

- a) psychiatrické ochranné liečenie,
- b) protitoxikomanické ochranné liečenie,
- c) protialkoholické ochranné liečenie,
- d) sexuologické ochranné liečenie,
- e) ochranné liečenie patologického hráčstva.

§ 81

(1) Ochranné liečenie sa začne čo najskôr po nástupe do výkonu trestu s prihliadnutím na kapacitné možnosti psychiatrického oddelenia, ak to zdravotný stav odsúdeného umožňuje.

(2) Ochranné liečenie sa u odsúdeného vykoná, ak bolo uložené popri treste a do konca výkonu trestu zostávajú najmenej

- a) pri psychiatrickom ochrannom liečení dva mesiace,

- b) pri protitoxikomanickom ochrannom liečení päť mesiacov,
- c) pri protialkoholickom ochrannom liečení päť mesiacov,
- d) pri sexuologickom ochrannom liečení tri mesiace,
- e) pri ochrannom liečení patologického hráčstva päť mesiacov.

(3) Ak boli odsúdenému uložené viaceré druhy ochranného liečenia, vykonávajú sa v tomto poradí:

- a) psychiatrické ochranné liečenie,
- b) sexuologické ochranné liečenie,
- c) protitoxikomanické ochranné liečenie,
- d) protialkoholické ochranné liečenie,
- e) ochranné liečenie patologického hráčstva.

§ 82

(1) Riaditeľ ústavu a riaditeľ nemocnice pre obvinených a odsúdených zabezpečia, aby bol psychiatrickému oddeleniu bez zbytočného odkladu predložený zoznam odsúdených, ktorým bol nariadený výkon ochranného liečenia. V zozname sa vyznačí aj predpokladaný termín podmieneného prepustenia a dátum ukončenia výkonu trestu.

(2) Psychiatrické oddelenie oznámi ústavu alebo nemocnici pre obvinených a odsúdených, v ktorom odsúdený vykonáva trest, termín prijatia odsúdeného na výkon ochranného liečenia.

(3) Zdravotnícke zariadenie ústavu, v ktorom odsúdený vykonáva trest, zabezpečí pred umiestnením odsúdeného na sexuologické ochranné liečenie, vyšetrenie na sexuálne prenosné choroby.

(4) Ak sa pri psychiatrickom vyšetrení zistí, že odsúdený nie je spôsobilý z dôvodov duševnej choroby alebo poruchy podrobiť sa ochrannému liečeniu, oznámi riaditeľ ústavu túto skutočnosť súdu, ktorý výkon ochranného liečenia nariadil, a k oznámeniu pripojí lekársku správu; rovnopis oznámenia zašle príslušnému psychiatrickému oddeleniu.

§ 83

(1) Ochranné liečenie sa organizuje a vykonáva tak, aby sa nenarušil účel výkonu trestu. Vonkajšia diferenciácia sa uplatňuje primerane.

(2) Pri výkone ústavného ochranného liečenia sa odsúdený nezaraďuje do práce.

(3) Pri výkone ambulantného ochranného liečenia môže byť odsúdený zaradený do práce.

(4) Riaditeľ ústavu, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva, oznámi súdu, ktorý ochranné liečenie uložil, kedy sa začalo s výkonom ochranného liečenia.

§ 84

Ak je predpoklad, že opakovaná hospitalizácia na psychiatrickom oddelení posilní terapeutický efekt, môže byť odsúdený s prerušeným ústavným ochranným liečením prijatý na preliečovací pobyt. Riaditeľ príslušného ústavu oznámi súdu, ktorý ochranné liečenie uložil, prijatie a prepustenie odsúdeného z preliečovacieho pobytu.

§ 85

(1) Ak počas výkonu trestu boli splnené podmienky na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia, podá psychiatrické oddelenie súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva, návrh na zmenu spôsobu jeho výkonu a správu o priebehu a dosiahnutom výsledku ochranného liečenia (ďalej len „správa“); návrh podá tak, aby súd mohol o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia rozhodnúť ešte pred prepustením z výkonu trestu.

(2) Ak nemožno zabezpečiť, aby sa o návrhu na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia rozhodlo z dôvodu predčasného prepustenia z výkonu trestu, podá riaditeľ ústavu na podnet psychiatrického oddelenia bez zbytočného odkladu návrh súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva; ak sa v čase, keď sa má návrh podať, ochranné liečenie nevykonáva, podá riaditeľ ústavu návrh súdu, ktorý ochranné liečenie nariadil.

§ 86

(1) Ak pominuli dôvody na ďalšie trvanie ochranného liečenia podľa § 80 ods. 3 písm. a) a d), spracuje psychiatrické oddelenie správu; správu riaditeľ ústavu zašle súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva.

(2) Po uplynutí doby podľa osobitného predpisu^{16a)} alebo po doručení rozhodnutia o prepustení z ochranného liečenia je odsúdený premiestnený z psychiatrického oddelenia na ďalší výkon trestu do príslušného ústavu.

§ 87

(1) Pred prepustením odsúdeného z výkonu trestu vypracuje psychiatrické oddelenie správu, ktorá musí obsahovať

- a) dĺžku trvania ochranného liečenia podľa § 80 ods. 3 písm. a) a d),
- b) údaje o priebehu a výsledku ochranného liečenia,
- c) návrh spôsobu výkonu ochranného liečenia po prepustení odsúdeného z výkonu trestu, ak u odsúdeného trvajú dôvody na ďalší výkon ochranného liečenia.

(2) Správu podá riaditeľ ústavu aspoň 60 dní pred predpokladaným ukončením výkonu trestu, ak ide o psychiatrické a sexuologické ochranné liečenie súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva. V prípade predčasného ukončenia výkonu trestu zabezpečí riaditeľ ústavu bez zbytočného odkladu odoslanie osobného spisu vrátane sprievodného zdravotného záznamu odsúdeného, ktorý vykonával ochranné liečenie podľa § 80 ods. 3 písm. a) a d), na psychiatrické oddelenie v ústave, v ktorom odsúdený vykonával ochranné liečenie. Psychiatrické oddelenie zašle správu v dvoch vyhotoveniach spolu s nariadením výkonu ochranného liečenia bezodkladne súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva; ak sa v tomto čase ochranné liečenie nevykonáva, zašle psychiatrické oddelenie správu spolu s nariadením súdu, ktorý ochranné liečenie nariadil. Osobný spis vrátane sprievodného zdravotného záznamu sa vráti ústavu, z ktorého bol odsúdený prepustený.

(3) Ak súd rozhodol o pokračovaní ústavného ochranného liečenia po prepustení z výkonu trestu v zdravotníckom zariadení alebo na taký spôsob výkonu ochranného liečenia zmenil, postupuje sa

^{16a)} § 74 ods. 5 Trestného zákona.

podľa osobitného predpisu.¹⁷⁾ Prepravu odsúdeného z ústavu do zdravotníckeho zariadenia zabezpečí ústav v súčinnosti so súdom, ktorý ochranné liečenie nariadil.

(4) Ak súd rozhodol o prerušení výkonu trestu a nariadil umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave alebo ak súd rozhodol o umiestnení odsúdeného do detenčného ústavu po výkone trestu,¹⁸⁾ ústav postupuje primerane ako v odseku 3.

§ 88

O každom vykonanom ochrannom liečení psychiatrické oddelenie vypracuje podrobnú lekársku správu, ktorá obsahuje údaje o priebehu a výsledkoch ochranného liečenia; správu založí do sprievodného zdravotného záznamu odsúdeného.

§ 89

Oddiel s bezpečnostným režimom

(1) Oddiel s bezpečnostným režimom sa zriaďuje v ústave na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa. Riaditeľ ústavu rozhoduje o zriadení bezpečnostnej cely.

(2) Odsúdený umiestnený do oddielu s bezpečnostným režimom sa ubytuje do jednomiestnej bezpečnostnej cely alebo dvojmiestnej bezpečnostnej cely. Cella je vybavená rádioprijímačom a odsúdenému možno povoliť, aby mal v cele vlastný televízny prijímač alebo televízny prijímač môže inštalovať ústav. Chodba a v prípade potreby aj iné priestory oddielu sú zabezpečené kamerovým systémom. Cella je vybavená privolávacím signalizačným zariadením. Vnútorne zariadenie cely je pripevnené k podlahe alebo ku stene. V oddiele vykonáva nepretržitú službu príslušník zboru, ktorý kontroluje pohyb a činnosť odsúdeného.

(3) O umiestnení odsúdeného do oddielu s bezpečnostným režimom alebo zrušení umiestnenia môže rozhodnúť riaditeľ ústavu na návrh pedagóga alebo úseku preventívno-bezpečnostnej služby a po predchádzajúcom prerokovaní v komisii.

(4) V oddiele s bezpečnostným režimom

- a) cely sa vždy uzamyká,
- b) odsúdený sa nepodieľa na určení programu zaobchádzania a samospráva sa nezriaďuje,
- c) pri zaobchádzaní sa zdôrazňuje bezpečnostné hľadisko a režim,
- d) zaobchádzanie je zamerané najmä na elimináciu a kompenzáciu negatívnych prejavov v správaní a dôvodov, pre ktoré bol odsúdený umiestnený do oddielu s bezpečnostným režimom, stimuláciu zmeny maladaptívnych postojov a spôsobov správania, rozvoj nadobudnutých a osvojenie si nových adaptívnych foriem zvládania konfliktu, stresu a iných náročných životných situácií,
- e) odsúdený môže byť zaradený do práce len na pracovisko osobitne zriadené na tento účel; v takom prípade pridelenú prácu vykonáva v cele,
- f) záujmovú činnosť odsúdený vykonáva na základe povolenia pedagóga,
- g) vybrané televízne programy môže sledovať spravidla s povolením pedagóga,
- h) disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddielu sa vykonáva zásadne oddelene od

¹⁷⁾ § 82 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov.

¹⁸⁾ § 81 Trestného zákona.

ostatných odsúdených.

(5) Opodstatnenosť umiestnenia odsúdeného do oddielu s bezpečnostným režimom preskúmava riaditeľ ústavu a prokurátor vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na základe hodnotenia správania, odporúčania psychologického alebo psychiatrického vyšetrenia a bezpečnostných rizík.

(6) Vonkajšia diferenciácia sa uplatňuje primerane.

(7) Ustanovenia odsekov 3 a 4 sa nevzťahujú na odsúdených uvedených v § 82 zákona.

§ 90

Osobitný oddiel

Osobitný oddiel, cela alebo izba sa zriaďuje podľa potreby v určenom ústave; o zriadení alebo zrušení oddielu rozhoduje generálny riaditeľ.

§ 91

Uzavretý oddiel

(1) Uzavretý oddiel sa zriaďuje v každom ústave. Uzavretý oddiel pozostáva z ciel disciplinárnych trestov a z priestorov na odloženie vecí odsúdených umiestnených v celách uzavretého oddielu. Ak v ústave nemožno zriadiť uzavretý oddiel, zriadia sa cely disciplinárnych trestov. Chodba a v prípade potreby aj iné priestory oddielu sú zabezpečené kamerovým systémom. Cely sú vybavené signalizačným zariadením.

(2) Vnútorne zariadenie v cele uzavretého oddielu je pripevnené k podlahe alebo ku stene. Cela je vybavená lôžkom, stoličkou, stolíkom, poličkou na uloženie vecí, umývadlom s pitnou vodou, hygienickým zariadením, elektrickým osvetlením a signalizačným zariadením.

(3) Odsúdenému umiestnenému v uzavretom oddiele sa určí jednotný ústavný výstroj a povolí sa mu ponechať si základné potreby osobnej hygieny a ďalšie potreby osobnej hygieny, základné potreby na korešpondenciu a potreby na stravovanie; strava sa odsúdenému vydáva v mieste disciplinárneho trestu. Odsúdený môže nakupovať v ústavnej predajni podľa § 30 zákona výhradne základné potreby osobnej hygieny, ďalšie potreby osobnej hygieny a základné potreby na korešpondenciu. Odsúdenému sa umožní čítať dennú tlač a časopisy, ak ich má predplatené podľa § 35 ods. 1 zákona, čítať vlastné knihy alebo knihy z knižnice, ak ich mal pri sebe pri umiestnení do uzavretého oddielu.

(4) Odsúdený vykonávajúci disciplinárny trest podľa § 52 ods. 3 písm. d) a e) zákona môže byť v cele umiestnený sám, ak sú na to bezpečnostné dôvody alebo ak nie sú vo výkone tohto disciplinárneho trestu súčasne aspoň dvaja odsúdení. Odsúdený vykonávajúci disciplinárny trest podľa § 52 ods. 3 písm. f) zákona je v cele umiestnený sám.

(5) Vonkajšia diferenciácia sa uplatňuje primerane.

§ 92

Oddiel odsúdených seniorov a odsúdených so zdravotným postihnutím

(1) Oddiel odsúdených seniorov a odsúdených so zdravotným postihnutím sa zriaďuje na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa.

(2) O umiestnení odsúdeného do oddielu odsúdených seniorov a odsúdených so zdravotným postihnutím rozhoduje generálne riaditeľstvo na návrh lekára po vyšetrení zdravotného stavu odsúdeného; súčasťou návrhu je lekárska správa odôvodňujúca umiestnenie. Do oddielu

odsúdených seniorov a odsúdených so zdravotným postihnutím sa umiestni odsúdený podľa § 84 zákona.

(3) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do oddielu odsúdených seniorov a odsúdených so zdravotným postihnutím

- a) vonkajšia diferenciácia sa uplatňuje podľa stupňa a závažnosti zdravotného postihnutia a kriminálneho narušenia odsúdeného,
- b) odsúdenému sa umožní podieľať na určení programu zaobchádzania, pri ktorom sa prihliada na jeho zdravotné postihnutie,
- c) režim a organizácia aktivít sú prispôsobené zdravotným obmedzeniam odsúdených, najmä stupňa a závažnosti zdravotného postihnutia,
- d) dôraz sa kladie na poradenstvo v rámci zaobchádzania a režim,
- e) zaobchádzanie je zamerané najmä na obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného postihnutia, posilňovanie pozitívnych osobnostných vlastností, vytváranie reálneho obrazu o sebe, nácvik sociálnych zručností, zvyšovanie morálneho a právneho vedomia a prosociálnosť, hodnotovú orientáciu, seberealizáciu a vytváranie zdravého sebavedomia,
- f) odsúdenému sa umožní s prihliadnutím na jeho zdravotné postihnutie rozvíjať a rozširovať okruh záujmov, zúčastňovať sa osvetových, kultúrnych, vzdelávacích a športových aktivít, ak to podmienky ústavu umožňujú,
- g) odsúdený môže byť zaradený do práce na vhodné pracovisko, ak je v nemocnici pre obvinených a odsúdených alebo v ústave zriadené; do práce sa zaradí na návrh lekára alebo s jeho súhlasom, ak odsúdený požiadal o zaradenie,
- h) podľa pokynov lekára sa vykonáva liečebno-preventívna a ošetrovateľská starostlivosť; na vychádzkach sa odsúdený zúčastňuje na odporúčanie lekára.

(4) O zrušení umiestnenia v oddiele odsúdených seniorov a odsúdených so zdravotným postihnutím rozhoduje riaditeľ nemocnice pre obvinených a odsúdených alebo riaditeľ ústavu po predchádzajúcom posúdení lekárom, z dôvodu, že

- a) podľa rozhodnutia príslušného orgánu bolo zrušené zníženie pracovnej schopnosti,
- b) liečebno-preventívnu a ošetrovateľskou starostlivosťou bolo dosiahnuté zlepšenie zdravotného stavu, ktoré obnovilo jeho pracovnú schopnosť,
- c) liečebno-preventívnu a ošetrovateľskou starostlivosťou bolo dosiahnuté zlepšenie, ktoré umožňuje umiestnenie medzi odsúdených bez zdravotného postihnutia.

§ 93

Výstupný oddiel

(1) Výstupný oddiel, výstupná izba alebo výstupná cela (ďalej len „výstupný oddiel“) sa s primeranou ubytovacou kapacitou zriaďuje v každom ústave. Odsúdenému sa vo výstupnom oddiele umožní získať potrebné informácie a praktické zručnosti uľahčujúce návrat do života po prepustení z výkonu trestu.

(2) Na zmiernenie obmedzení výkonu trestu a s cieľom plniť úlohy oddielu uvedené v odseku 1 sa odsúdenému môže povoliť, aby

- a) telefonoval bez obmedzenia v čase a spôsobom určeným riaditeľom ústavu,
- b) prijímal návštevy priamym kontaktom.

(3) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do výstupného oddielu sa

- a) dôraz kladie na poradenstvo, nácvik sociálnych zručností, na pracovné uplatnenie

a zintenzívnenie kontaktu s pôvodným sociálnym prostredím, ak pozitívne vplývalo na odsúdeného,

- b) realizuje základný resocializačný a výchovný vzdelávací program, ktorého aktivity sa zameriavajú predovšetkým na sebaznalosť, komunikáciu, finančnú gramotnosť, závislosť, rodinu, vzťahy, zamestnanosť, poskytovanie potrebných praktických informácií o spoločenskom živote, najmä v sociálnej a právnej oblasti a na možnosti ďalšieho vzdelávania,
- c) uplatňujú aktivity zamerané na záťažové situácie v súvislosti s prepustením z výkonu trestu,
- d) vonkajšia diferenciácia uplatňuje primerane.

Druhý oddiel

§ 94

Samospráva odsúdených

(1) Samosprávu odsúdených (ďalej len „samospráva“) usmerňuje a kontroluje príslušný pedagóg a v otvorenom oddelení vedúci otvoreného oddelenia. Členovia samosprávy sa s pedagógom alebo vedúcim otvoreného oddelenia stretávajú najmenej raz za mesiac; zo stretnutia sa vyhotovuje záznam.

(2) Členovia samosprávy informujú najmenej raz za mesiac o svojej činnosti ostatných odsúdených.

(3) Do samosprávy sa volia odsúdení podľa § 86 ods. 2 zákona. Samosprávu tvoria predseda a členovia zodpovední za úsek

- a) zamestnávania, činností podľa § 46 zákona a výkonu prospešných prác mimo ústavu,
- b) kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávania,
- c) disciplíny a poriadku.

(4) Člen samosprávy zodpovedný za úsek zamestnávania a výkonu prác a činností podľa § 46 zákona zastupuje odsúdených zaradených do práce, do činností podľa § 46 zákona a do výkonu prospešných prác mimo ústavu, pritom najmä

- a) predkladá návrhy, podnety, žiadosti a sťažnosti týkajúce sa zamestnávania, činností podľa § 46 zákona a výkonu prospešných prác mimo ústavu na zasadnutiach samosprávy,
- b) podieľa sa na organizácii plnenia pracovných úloh na pracovisku,
- c) podieľa sa na organizovaní odsúdených do odborného vzdelávania a rekvalifikačných kurzov,
- d) organizuje odsúdených do činností podľa § 46 zákona, do výkonu prospešných prác mimo ústavu a vedie pomocnú evidenciu,
- e) podieľa sa na riešení otázok týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi.

(5) Člen samosprávy zodpovedný za úsek kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávania zastupuje odsúdených pri zabezpečovaní a organizovaní kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávania, pritom najmä

- a) podieľa sa na zabezpečovaní a organizovaní besied, prednášok, kvízov a iných aktivít pre odsúdených,
- b) podieľa sa na organizovaní záujmových krúžkov a vzdelávacích činností, a ak je to vhodné, vedie záujmové krúžky,
- c) zhromažďuje materiály pre ústavný časopis, ústavné audiovizuálne relácie,
- d) podieľa sa na organizovaní a zabezpečovaní poriadku a disciplíny na vyučovaní, kontroluje

dochádzku a zistené nedostatky predkladá pedagógovi na riešenie,

e) podieľa sa na organizovaní športových podujatí a súťaží.

(6) Člen samosprávy zodpovedný za úsek disciplíny a poriadku najmä

- a) kontroluje dodržiavanie čistoty, poriadku a hygieny v oddiele a zistené nedostatky predkladá na riešenie samospráve a pedagógovi,
- b) organizuje s ostatnými členmi samosprávy so súhlasom pedagóga súťaže odsúdených, ktoré sú zamerané na držiavanie poriadku, čistoty a skultúrňovanie izieb, oddielu a ústavu; výsledky uverejňuje na nástenkách, v ústavnom časopise, reláciách a pedagógovi oznamuje ich výsledky,
- c) organizuje riešenie nedostatkov zistených pri udržiavaní disciplíny a poriadku.

(7) Na zabezpečovaní disciplíny a poriadku sa okrem členov samosprávy podieľajú aj vedúci izieb, vedúci ciel, vedúci pracovných skupín podľa § 55 ods. 4 a služba z radov odsúdených, ktorých určí pedagóg.

(8) Obsahom služby je koordinácia činnosti odsúdených so stanoveným režimom a časovým rozvrhom dňa. Odsúdený počas výkonu služby plní pokyny určeného príslušníka zboru vykonávajúceho službu v ubytovni odsúdených a úlohy vyplývajúce z povinností odsúdeného vykonávajúceho službu. Odsúdeného určeného do služby a za vedúceho izby alebo cely oboznámi s povinnosťami pedagóg, ktorý zabezpečuje aj jeho pravidelné preškoľovanie. Povinnosti odsúdeného vykonávajúceho službu a vedúceho izby alebo cely sa zverejnia na mieste prístupnom odsúdeným.

(9) Počas výkonu služby je odsúdený označený nápisom „Služba“. Formu označenia a spôsob nosenia určí riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru.

(10) Odsúdený určený za vedúceho izby alebo cely usmerňuje činnosť odsúdených ubytovaných v izbe alebo v cele tak, aby bol zabezpečený poriadok, čistota a časový rozvrh dňa. Samospráve oznamuje poruchy a nedostatky v izbe alebo v cele, najmä hlási každé poškodenie inventára; ak mu je známe, uvedie aj meno a priezvisko odsúdeného, ktorý škodu spôsobil.

Tretí oddiel

§ 95

Osobné údaje a odoberanie identifikačných znakov

(1) Osobné údaje odsúdeného podľa § 99 zákona sa zhromažďujú v informačnom systéme zboru¹⁹⁾ s vyhradenými prístupovými právami. Okruh príslušníkov zboru a zamestnancov zboru, ktorí majú prístupové práva, môže určiť generálny riaditeľ zboru. Vybrané údaje, ktoré sú nevyhnutné na bezprostrednú identifikáciu odsúdeného, sa uvedú aj v osobnom spise a osobnej karte odsúdeného; na ich overenie môže zbor využívať dostupné informačné zdroje.

(2) Získavanie vybraných fyzických, fyziognómických a biologických identifikačných znakov odsúdeného vykonáva osoba rovnakého pohlavia.

(3) Uverejňovať možno iba sumárne údaje v rozsahu niektorých identifikačných znakov, údajov a anamnestických údajov podľa § 99 zákona tak, aby nebolo možné identifikovať konkrétneho odsúdeného.

¹⁹⁾ § 65 zákona č. 4/2001 Z. z.

TRETIA ČASŤ
PREPUSTENIE Z VÝKONU TRESTU

§ 96

Prepustenie z výkonu trestu

(1) V ústave sa s dvojmesačným predstihom vyhotovuje zoznam odsúdených, ktorí majú byť prepustení z výkonu trestu. Na základe zoznamu sa spracuje o každom odsúdenom oznámenie o nadchádzajúcom prepustení osoby z výkonu trestu, ktoré sa zašle orgánom uvedeným v § 94 ods. 4 zákona. Pri prepustení cudzincov a osôb bez štátnej príslušnosti sa postupuje podľa osobitného predpisu.²⁰⁾

(2) Pred prepustením sa s každým odsúdeným vykoná pohovor, v ktorom sa poučí o povinnosti prevziať si bez zbytočného odkladu na príslušnom útvare Policajného zboru v mieste trvalého pobytu preukaz totožnosti, ak tento nebol uschovaný v ústave, a tiež sa poučí o zákonných podmienkach osvedčenia sa v skúšobnej dobe v prípade podmieneného prepustenia a zahľadania odsúdenia.

(3) Pri pohovore podľa odseku 2 sa odsúdený poučí o právach a povinnostiach uchádzačov o zamestnanie a o tom, že je v jeho záujme, aby sa v stanovenej lehote dostavil k zamestnávateľovi alebo na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

(4) Po skončení pohovoru podľa odsekov 2 a 3 sa odsúdenému predloží na podpis vyhlásenie, že bol o skutočnostiach uvedených v predchádzajúcich odsekoch pri prepustení poučený a vydá sa mu potvrdenie o jeho prepustení.

(5) Pred prepustením sa odsúdenému umožní, aby sa osprchoval, oholil, vykoná sa zdravotná prehliadka a vydajú sa mu osobné veci, doklady osobnej totožnosti a evidované peňažné prostriedky, ktoré má v úschove ústavu; ich prevzatie odsúdený potvrdí svojim podpisom.

(6) Pri podmienenom prepustení alebo prepustení odsúdeného podľa § 94 ods. 1 písm. b) až e) zákona sa ustanovenia odsekov 1 až 5 aplikujú primerane.

(7) Ak súd rozhodne o prepustení odsúdeného z výkonu trestu, odsúdený, ktorý bol predvedený pred súd, sa ihneď prepustí, ak na tom trvá; inak sa prepustí po návrate do ústavu. Príslušník zboru navrhne odsúdenému návrat do ústavu na účel vykonania potrebných úkonov; ak odsúdený návrat odmietne, príslušník zboru ho poučí o ďalšom postupe.

(8) Písomný príkaz ministra, súdu alebo prokurátora, na základe ktorého bol odsúdený prepustený z výkonu trestu, musí obsahovať údaje preukazujúce, že odsúdený nebude zamenený s inou osobou. Písomný príkaz musí obsahovať podpis ministra, sudcu alebo prokurátora a odtlačok úradnej pečiatky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, súdu alebo prokuratúry, ktorá rozhodnutie vydala. Ak je písomný príkaz doručený elektronicky podľa osobitného predpisu,^{2a)} je overený autorizačnou doložkou. Ak je písomný príkaz doručený telefaxom alebo prostredníctvom elektronickej mailovej pošty, overí sa spätne jeho pravosť a správnosť a toto overenie sa na ňom vyznačí. V prípade zaslania príkazu v pracovný deň po 15.00 hodine alebo v deň pracovného voľna alebo pracovného pokoja preverí odosielateľ doručenie tohto príkazu v ústave.

(9) Ak je odsúdený v čase prepustenia z výkonu trestu v stave, v ktorom sú ohrozené životne dôležité funkcie, ústav zabezpečí jeho hospitalizáciu v najbližšom zdravotníckom zariadení; ústav

²⁰⁾ § 52 zákona č. 48/2002 Z. z.

o tom informuje toho, kto o prepustení rozhodol, a niektorú z blízkych osôb odsúdeného, ktorú určí, a ak nemá blízku osobu, inú osobu, ktorú určí odsúdený.

ŠTVRTÁ ČASŤ
KONANIE VO VECIACH SÚVISIACICH S VÝKONOM TRESTU

§ 96a

Oprávnené orgány v konaní podľa § 97b ods. 3 a 4 zákona sú určené v ústavnom poriadku.

PIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 97

Spoločné ustanovenia

(1) K návrhu na upustenie od výkonu zvyšku trestu podľa § 64 zákona sa vždy pripojí správa o zdravotnom stave odsúdeného vypracovaná lekárom a stanovisko generálneho riaditeľstva.

(2) Ak odsúdený samostatne opustí ústav z dôvodov uvedených v zákone, ústav postupuje podľa osobitného predpisu.²¹⁾

(3) Ak sa odsúdený bez závažných dôvodov nevráti v určenom termíne z mimoriadneho voľna na opustenie ústavu podľa § 51 ods. 4 zákona, opustenia ústavu podľa § 65 alebo § 85 ods. 3 zákona alebo vychádzky mimo ústavu podľa § 72 ods. 4 alebo § 76 ods. 3 písm. f) zákona, ústav o tom bez zbytočného odkladu vyrozumie príslušný súd.

Záverčné ustanovenia

§ 98

Zrušuje sa:

1. Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 664/2005 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody

§ 99

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2009.

Štefan Harabin v. r.

²¹⁾ § 408 ods. 5 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.

Príloha č. 1
k vyhláške č. 368/2008 Z. z

ZÁSADY SPRÁVANIA PRI NÁVŠTEVE

Fyzická návšteva priamym kontaktom

1. Odsúdený sa môže s navštevujúcimi osobami privítať a rozlúčiť podaním ruky, objatím a krátkym pobožkaním.
2. Počas fyzickej návštevy nie sú povolené intímne prejavy ako dlhotrvajúce bozky, sedenie na kolenách (s výnimkou maloletých detí), dotyky, ktoré by ohrozovali mravnosť; ostatné prejavy fyzického kontaktu ako pohladenie a držanie sa za ruku sú prípustné.
3. Ak vznikne dôvodné podozrenie zo zneužitia dieťaťa na nedovolenú činnosť, napríklad prostredníctvom dieťaťa sú odsúdenému odovzdávané nedovolené veci, určený príslušník zboru fyzický kontakt okamžite preruší alebo predčasne ukončí fyzickú návštevu.
4. Počas fyzickej návštevy je návštevník povinný riadiť sa pokynmi príslušníka zboru, nedopúšťať sa protiprávneho konania a nerušiť ostatných hrubým správaním.

Fyzická návšteva bez priameho kontaktu

1. Odsúdený je od navštevujúcich osôb oddelený technickou prekážkou.
2. Komunikácia odsúdeného s navštevujúcimi osobami je zabezpečená prostredníctvom komunikačného zariadenia alebo cez perforovanú technickú prekážku.
3. Počas fyzickej návštevy je návštevník povinný riadiť sa pokynmi príslušníka zboru, nedopúšťať sa protiprávneho konania a nerušiť ostatných hrubým správaním.

Videonávšteva

1. Videonávšteva sa môže uskutočniť ako párový videohovor medzi odsúdeným a návštevníkom.
2. Videonávšteva sa uskutočňuje prostredníctvom komunikačného programu umožňujúceho prenos obrazu a zvuku.
3. Počas videonávštevy sa nepovoľuje videohovor presmerovať, používať chat, zdieľať informácie s hanlivým obsahom, informácie, ktoré môžu narušiť účel výkonu trestu a informácie, ktorých obsah zakladá podozrenie z páchania trestnej činnosti, odosielať alebo prijímať súbory, zdieľať obrazovku, vyhotovovať si obrazové alebo zvukové záznamy.

Príloha č. 2
k vyhláške č. 368/2008 Z. z.

KRITÉRIÁ A PODMIENKY PREVÁDZKOVANIA ÚSTAVNEJ PREDAJNE

1. Všeobecné zásady

- 1.1 Ústavná predajňa slúži na zabezpečenie práva odsúdených podľa § 30 zákona.
- 1.2 Prevádzka ústavnej predajne musí byť zabezpečená transparentne, hospodárne a spôsobom, ktorý neohrozí účel výkonu trestu odňatia slobody.

2. Výber prevádzkovateľa ústavnej predajne

- 2.1 Prevádzkovateľ ústavnej predajne (ďalej len „prevádzkovateľ“) sa vyberá obchodnou verejnou súťažou (ďalej len „verejná súťaž“) podľa osobitných predpisov.²²⁾
- 2.2 Vyhlásenie verejnej súťaže sa uskutoční zverejnením výzvy na predkladanie návrhov na uzavretie zmluvy na webovom sídle zboru.
- 2.3 Vyhlásenie verejnej súťaže obsahuje najmä podmienky súťaže a kritériá hodnotenia.

3. Kritériá hodnotenia

3.1 Hodnotiacimi kritériami sú

3.1.1 výška nájomného za nebytový priestor (ďalej len „nájomné“), pričom

- a) nájomné sa uvádza v eurách/m²/rok,
- b) navrhovaná výška nájomného nesmie byť nižšia ako minimálna výška nájomného určená vyhlasovateľom pre danú lokalitu,
- c) minimálna výška nájomného sa určuje na základe
 - ca) porovnateľných údajov o výške nájomného v mestách a obciach v danej lokalite alebo
 - cb) všeobecne záväzných nariadení príslušného mesta alebo obce upravujúcich minimálnu výšku nájomného za prenájom majetku vo vlastníctve mesta alebo obce,
- d) najvyššia ponuka nájomného sa hodnotí najvyšším počtom bodov.

3.1.2 percentuálna výška obchodnej prirážky (ďalej len „prirážka“), pričom

- a) prirážka je percentuálne vyjadrenie rozdielu medzi predajnou cenou a nákupnou cenou voči nákupnej cene,
- b) prirážka sa uplatňuje jednotne na celý sortiment tovaru ústavnej predajne,
- c) predajná cena a nákupná cena tovaru sa uvádza vrátane dane z pridanej hodnoty,
- d) najnižšia ponuka prirážky sa hodnotí najvyšším počtom bodov.

3.2 Váhu kritérií, ktorými sú nájomné a prirážka určené v percentách, upravuje interný predpis ministra.

3.3 Na vyhodnotenie ponúk zaslaných v termíne a na výber najvhodnejšej ponuky riaditeľ ústavu zriadi komisiu. Komisia z vyhodnotenia ponúk vyhotoví zápisnicu, ktorú podpisujú všetci členovia komisie. Zápisnicu schvaľuje riaditeľ ústavu.

4. Uzavretie zmluvy

- 4.1 S úspešným záujemcom uzatvorí ústav zmluvu najviac na päť rokov.
- 4.2 Ak je predmetom zmluvy aj nájom hnutelného majetku v správe ústavu, uvedie sa táto skutočnosť v zmluve.

²²⁾ Napríklad § 281 až 288 Obchodného zákonníka.

- 4.3 Zmluva nadobúda platnosť dňom podpísania zástupcami zmluvných strán a účinnosť najskôr dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv;²³⁾ zmluvné strany si môžu dohodnúť neskoršiu účinnosť.

5. Kontrola zmluvnej výšky prirážky

- 5.1 Ústav je oprávnený kontrolovať predajné ceny tovarov v ústavnej predajni a vykonávať kontrolu dodržiavania zmluvne dohodnutej percentuálnej výšky prirážky (ďalej len „kontrola“).
- 5.2 Prevádzkovateľ je povinný na základe písomnej alebo elektronickej výzvy ústavu umožniť kontrolu bez zbytočného odkladu a predložiť v požadovanej lehote preukázateľné nákupné doklady.
- 5.3 Za preukázateľné nákupné doklady sa považujú najmä faktúry, pokladničné doklady alebo iné účtovné doklady obsahujúce identifikáciu dodávateľa, druh tovaru, množstvo a jednotkovú nákupnú cenu vrátane dane z pridanej hodnoty.
- 5.4 Pri kontrole predajných cien tovarov sa porovnáva predajná cena tovaru, ktorú si prevádzkovateľ účtuje (cenník, bločky, cenovky) a nákupná cena tovaru, napríklad z faktúry (obe ceny vrátane dane z pridanej hodnoty). Porovnáva sa uplatňovaná prirážka so zmluvne dohodnutou prirážkou.
- 5.5 Súčasťou kontroly môže byť aj monitoring primeranosti cien.

6. Sankcie za porušenie povinností prevádzkovateľa

- 6.1 Porušením povinností prevádzkovateľa sa rozumie najmä
- a) prekročenie zmluvne dohodnutej prirážky,
 - b) nepredloženie požadovaných dokladov v určenej lehote,
 - c) poskytovanie neúplných alebo nepravdivých údajov,
 - d) porušenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy alebo interných predpisov ústavu.
- 6.2 Za porušenie povinností podľa bodu 6.1 možno uložiť tieto sankcie:
- a) zmluvnú pokutu,
 - b) povinnosť odstrániť zistené nedostatky v určenej lehote,
 - c) dočasné obmedzenie prevádzky,
 - d) odstúpenie od zmluvy.
- 6.3 Opakované porušenie povinností prevádzkovateľa sa považuje za podstatné porušenie zmluvy.
- 6.4 Uplatnením sankcií nie je dotknuté právo na náhradu škody podľa osobitného predpisu.²⁴⁾

7. Osobitné podmienky

- 7.1 Prevádzka ústavnej predajne musí byť v súlade s režimom ústavu a nesmie narušiť plnenie úloh zboru.²⁵⁾
- 7.2 Prevádzkovateľ je povinný dodržiavať
- a) zákon a túto vyhlášku,
 - b) interné predpisy zboru,
 - c) riadiace akty a pokyny riaditeľa ústavu.
- 7.3 Ďalšie podrobnosti o prevádzke ústavnej predajne upravuje interný predpis ministra.

²³⁾ § 47a ods. 1 Občianskeho zákonníka.

§ 5a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

²⁴⁾ § 420 Občianskeho zákonníka.

²⁵⁾ § 4 zákona č. 4/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Príloha č. 3
k vyhláške č. 368/2008 Z. z.

CHARAKTERISTIKY PRACOVNÝCH TRIED ODSÚDENÝCH ZARADENÝCH DO PRÁCE

1. pracovná trieda

Kvalifikačný predpoklad: neustanovuje sa (poučenie).

Výkon pomocných prác, ktoré si vyžadujú len poučenie na plnenie presných postupov a pokynov, s malou zmyslovou záťažou a bežnou fyzickou a psychickou námahou a bez ďalších väzieb na iné činnosti.

2. pracovná trieda

Kvalifikačný predpoklad: neustanovuje sa (odborné zaškolenie alebo zaučenie).

Výkon prípravných, pomocných alebo prevádzkovo-manipulačných prác, ktorý si vyžaduje potrebné odborné zaškolenie alebo zaučenie, spravidla s bežnou alebo zvýšenou fyzickou námahou vrátane zvýšeného rizika pracovného úrazu, bežnou psychickou a zmyslovou záťažou a menšími väzbami na ďalšie činnosti.

3. pracovná trieda

Kvalifikačný predpoklad: stredné odborné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie, a ak to vyžaduje samostatný výkon prác, tak aj odborná spôsobilosť.²⁶⁾

Samostatný výkon ucelených rutinných, obslužných alebo remeselných prác alebo opakovaných kontrolovateľných administratívnych, administratívno-technických alebo prevádzkovo-manipulačných prác podľa určených postupov alebo podrobných prevádzkových režimov s určitými ďalšími prevádzkovými nadväznosťami, s rizikom pracovného úrazu a zvýšenou fyzickou alebo psychickou záťažou.

4. pracovná trieda

Kvalifikačný predpoklad: vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa alebo druhého stupňa so zodpovedajúcou odbornosťou.

Výkon samostatných, osobitne náročných, odborných a špecializovaných prác podmienený voľbou správneho postupu, pričom sa nesmie vybočiť z alternatívnych technických, technologických, prevádzkových, ekonomických, administratívnych a iných postupov vrátane dodržania nadväznosti na iné činnosti s možnými dôsledkami na úsek činnosti ústavu.

²⁶⁾ Napríklad vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov.

